

Татарстан Республикасы Нурлат шәһәре "6 нчы "Кояшкai" балалар бакчасы"
муниципаль мәктәпкәчә белес биру учреждениесе

<p>Рассмотрено на педагогическом совете От 31.08.2022г Протокол № 1</p>	<p>Утверждаю Заведующий МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» Н.Н.Мугинова</p>
	<p>Введено в действие приказом заведующего МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» От 31.08.2022г №136-ОД</p>

Беренче кечкенәләр төркеменен (2 яшьтән 3 яшькә кадәр)
2022-2023 нче уку елына
эш программасы

Төзүче тәрбиячеләр:
Ахмадеева Н.И.
Куликова П.В

Нурлат шәһәре
2022 ел

1. Максатчан бүлек.	
2. 1.1. Аңлатмалы язу.....	3
1.2 .Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле характеристикалар.....	4
1.3. 2-3 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре.....	5
1.4.Төркемнең социальный паспорт.....	5
1.5. Төркемнең өстенлекле юнәлеш эшчәнлеге.....	6
2.Эчтәлекле бүлек.	
2.1 Инче кечкенәләр төркеме өчен оештырылган эшчәнлектә белем бирү өлкәләрентасвирлау.....	6
1. “Социаль-коммуникатив үсеш”.....	6
2. “Таныш-белү үсеше”.....	12
3.“Сөйләм үсеше”.....	19
4. “Сәнгать– эстетик үсеш”.....	24
5. “Физик үсеш”.....	38
2.2.Комплекслы – тематик план.....	47
2.3.1 нче кечкенәләр төркемендә оештырылган эшчәнлектә вариатив формаларны куллану.....	51
2.4. Эти-эниләр белән эш.....	53
3.Оештыру бүлеге	
3.1. Материаль-техник база.....	57
3.2. Методик кулланмалар.....	57
3.3. Предметлы үстерешле мохит.....	58
3.4. Көндәлек режим.....	59
3.5. Атналык оештырылган белем бирү эшчәнлеге.....	60
3.6. Сәләмәтлөндерү эшчәнлеге.....	61
3.7.Үзенчәлекле вакыйгалар,бәйрәмнәр,мероприятияләр.....	63

1.Максатчан бүлек

1.1.Аңлатма язуы

Программаны тормышка ашыру срогы - 1 ел (2022-2023 уку елы)

Эш программасы түбәндәге норматив документларга таянып төзелде:

Белем бирү өлкәсендә федераль дәрәжәдә:

* 1.Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации».

* 2.Приказ МОиН РФ от 17.10.2013 №1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования».

* «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында Татарстан Республикасы Законы» 08.07.1992 № 1560 - XII

* “Порядком организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования» (приказ Министерства образования и науки РФ от 30 августа 2013 года №26, 2.4. 3049-13)

* Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 15.05.2013 г. №26 г. Москва «Об утверждении СанПиН 2.4.1.3049-13 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных образовательных организаций».

* Законом РТ «Об образовании» от 22 июля 2013 года № 68 – ЗРТ

* Примерной основной образовательной программой дошкольного образования- Научный руководитель проекта А.Г.Асмолов. Одобреной решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию от 20 мая 2015 г. №2/15-М. издательство «Национальное образование», 2015г.

* Общеобразовательной программой дошкольного образования «От рождения до школы» Под.ред. Н.Е. Вераксы, Т.С.Комаровой, М.А.Васильевой.- М:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2014г

Белем бирү өлкәсендә региональ дәрәжәдә:

· Балалар бакчасында Региональ белем бирү программасы “Сөенеч- Радость Познание”/Р.К.Шәехова Казан: Мәгариф вақыт, 2016 ел.

С документами локального уровня:жирле дәрәжәдә:

* Устав муниципального бюджетного дошкольного образовательного учреждения города Набережные Челны «Детский сад № 6«Солнышко» утвержден постановлением Руководителя ИК от 29.03.2012 года № 1579.

* План работы МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» на 2018-2019 учебный год.

* «Основная общеобразовательная программа МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» на переходный период».

Гомуми белешмә

Мәктәпкәчә яшьтәге белем бирү оешмасының атамасы: «Кояшкай» 6 нчыномерлы балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе.

Кыскача атамасы: «Кояшкай» 6 нчыномерлы балалар бакчасы МБМББУ

Мәктәпкәчә яшьтәге белем бирү оешмасының адресы:

субъект РФ: Татарстан республикасы

индекс: 423040

населенный пункт: Нурлат шәһәре

урам: Гагарина

йорт: 14 А

шәһәрнең федераль телефон коды: (84345) *телефон:* 2-36-08

сайт: edu.tatar.ru

Мәктәпкәчә яшьтәге белем бирү оешмасының житәкчесе:

Мугинова Назлыгөл Насых кызы

Балалар бакчасы эшчәнлегенең юнәлеше:

1.Танып белү, сөйләм үсеше, социаль-коммуникатив үсеш, физик үсеш, нәфис-нәфәсәти үсеш.

2.Мәктәптә укырга әзерләү (логик фикерләү, уку грамотасы)

3.Сәламәтләндрерү һәм профилактика чаралары

Балаларның танып-белү эшчәнлеген үстерү, тәрбия һәм белем бирү процессының

сыйфатын яхшырту максатында балалар бакчасы үз алдына түбэндәге бурычларны куя:

1. Балаларның һәръяклап үсешен тәэмин итү юнәлешендә яңа технологияләрне, үрнәк тәҗрибәләрне киң кулланып, балаларның сәламәтлеген саклау, аларны физик яктан ныгыту буенча нәтиҗәле эш алып баруны дәвам итү.
2. Балаларга тәрбия һәм белем бирү сыйфатын камилләштерү максатыннан чыгып, федераль дәүләт белем стандартларына (ФГОС ДО) таянып, алдынгы педагогик тәҗрибәләргә нигезләнеп, педагогларның һөнәри осталыгын үстерү һәм тәрбия-өйрәтү процессында информатрон-компьютер технологияләрен куллану.
3. Балалар бакчасында бала шәхесен формалаштыруда гаилә белән бердәм эшчәнлек. Балалар бакчасы һәм гаилә арасындагы элементне халык педагогикасына, алдынгы гаилә тәҗрибәсенә таянып ныгыту, милли рухта мэхәббәт тәрбияләүгә юнәлтү.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре” турындагы законны тормышка ашыруда яңа алымнарны куллану һәм укыту-методик комплекты аша балаларның сөйләмен сыйфатлы камилләштерүне дәвам итү.

Балаларга белем һәм тәрбия бирү өчен түбэндәге кабинетлар эшләп килә: рус һәм инглиз теле кабинеты, музыка һәм физкультура залы, логопед бүлмәсе.

Бүгенге көндә балалар бакчасында 4 төркем.

Балалар бакчасы 5 көнлек эш атнасында 6.30-18.30 сәгатькә кадәр эшли.

1.2. Программаның төп бурычлары-мәктәпкәчә яшьтәге баланың тулы кыйммәтләяшәеше өчен уңай шартлар тудыру, шәхес культурасының нигезле жирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшь үзенчәлекләренә яраклаштырып, физик һәм психик сыйфатларны төрле яклап үстерү, баланы хәзерге жәмгыятьтә яшәргә, мәктәптә укырга әзерләү, мәктәпкәчә яшьтәге баланың куркынычсыз яшәү рәвешен булдыру. Бу максатлар бала эшчәнлегенә (уен, аралашу, хезмәт, танып-белү, ижади, уку) төрле процессларында тормышка ашырыла.

Бурычлар:

1. Балаларның аң һәм физик үсешенә табигый процессына уен, аралашу, танып-белү, хезмәт, хәрәкәт, матур әдәбият уку, музыка- ижат, ясау эшчәнлегә.
2. Белем өлкәләрен үзләштергәндә психологик һәм педагогик яктан ярдәм итү.
3. Режим моментларында, ирекле белем бирү , мөстәкыйль, ата-аналар белән эш вакытында зурлар-кечкенәләр бердәм (партнерлык) эшчәнлеген оештыру/

Программа куйган максатларга ирешүдә түбәндәгеләр беренче эһәмияткә ия:

- һәр баланың сәламәтлегә, эмоциональ иминлегә һәм үз вакытында төрле яклы үсеш алуы турында кайгырту;
  - балаларны аралашучан, игелекле, кызыксынучан, инициативалы, мөстәкыйльлеккә һәм ижатка омтылучан итеп үстерү максатыннан чыгып, төркемнәрдә кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек атмосферасы тудыру;
  - балалар эшчәнлегенә төрле төрләрен киң куллану; укыту һәм тәрбия процессының нәтиҗәлелеген күтәрү максатыннан аларны интегральләштерү;
  - тәрбия һәм белем бирү процессын ижади оештыру;
  - балаларның мөмкин булганча төрле эшчәнлекләрен файдалану; белем бирү процессын нәтиҗәлерәк итү максатында аларны берләштерү (интегральләштерү);
  - мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре һәм гаилә шартларында бала тәрбиясенә якин килүгә юнәлеш бирү;
  - гаиләнең балалар бакчасы төркемнәре һәм, гомумән, мәктәпкәчә учреждение тормышында катнашуын тәэмин итү;
  - балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәп эшендә мәктәпкәчә яшьтәге балага кирәгеннән артык акыл һәм физик эш йөкләмәү максатыннан дәвамчанлыкны саклау;
- региональ якин килүне гамәлгә ашыру.

1.3. 2 – 3 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре

Өченче яше белән барган балалар мөстәкыйльрәк була башлыйлар . Предметлы эшчәнлек, бала белән өлкәннәренә ситуатив-эшлекле аралашулары үсә бара, кабул итүчәнлекләре, сөйләм, үз-үзләрен ирекле тотуның башлангыч формалары, уеннар, күрсәтмәле-тәэсирле фикер йөртүләре камилләшә. Аларның өлкәннәр белән аралашулары да

икенчерек төсмер ала. Алар өлкәннәргә охшатып сөйләшәргә тырышалар. Танып белүләре арта, сөйләм телләре яхшыра. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның иң кечкенәләр төркемендә музыкаль эшчәнлекнең төп төрләре формалаша. Бу вакытта балада музыкага эмоциональ жавап бирү теләге туа. Аларның музыкаль активлыклары арта. Балалар жырға кушылып жырларга, биергә, гади уеннарны образлы итеп күрсәтә белергә омтылалар. Өлкәннәр белән күбрәк аралашкан саен сөйләм дә камилләшә төшә.

Аңлашылучы сүзләр артканнан – арта бара. Балалар өлкәннәр белән сөйләшкәндә үзләре үк жөмлөләр төзеп сөйләшәргә тырышалар. Актив сүзлектә сүзләр саны якынча 1000-1500 сүзгә житә.

Өч яшь туларак сөйләм баланың яшьтәшләре белән аралашу чарасына әйләнә. Бу яшьтә балаларда уен, рәсем ясау, конструкторлау кебек яңа эшчәнлек төрләре формалаша.

Уен процессуаль характер ала. Анда иң мөһиме—эш-хәрәкәтләр. Балалар чынбарлыкка якынлаштырылган уен предметлары белән уйныйлар. Өченче яшның урталарында бер предметны икенчесе белән алыштырып уйнау күнекмәләре барлыкка килә.

Сурәтләнү эшчәнлегенә барлыкка килү баланың ниндидер предметны сурәтләргә теләген белдерергә сәләтле булуы белән аңлатыла. Гадәттә бу кешене “башаяк” (әйләнә һәм аннан китүче сызыклар) формасында сурәтләнү.

Өченче яшьтә шулай ук балаларның күрү һәм ишетү сәләтләре дә яхшыра. Бу вакытта алар формасы, төсе, биеклегенә буенча төрле предметларны, жырларны, көйләрне аералар. Өч яшькә балалар туган телнең барлык авазларын беләләр, тик аларны бик нык бозып әйтәләр.

Ишетеп зиһенгә алу сәләтне бигрәк тә фонематик ишетү камилләшә. Бу балаларга кайбер биремнәрне хатасыз үтәргә мөмкинлек бирә. 2-3 предметны формасы, зурлыгы, төсе буенча сайлап алу, көйләрне аеру, жырлау.

Балалар яшьтәшләренен эмоциональ халәтенә бик жиңел биреләләр. Шулай да бу чорда балада иреккә тәртип формалаша башлый. Балаларда оялу, горурлык хисләре уяна. Бала үзен өлкәннәрдән аерым шәхес итеп тоя. 2 яшьлек балаларның үз “Мин” е формалаша.

Кризис күп кенә тискәре күренешләргә сәбәпче була: негативлык, кирелек, еш кына өлкәннәр белән мөнәсәбәтләрнең бозылуы һ.б. Кризис берничә айдан 2 елга кадәр сузылырга мөмкин.

1.4.Төркемнең социаль паспорты

<i>Төркемдә ге балалар саны</i>	<i>Татарлар</i>				<i>Руслар</i>	<i>Катнаш гаиләләр</i>	<i>Чуваш</i>
	<i>Татар лар</i>	<i>Сөйләш ә</i>	<i>Аңлый</i>	<i>Аңла мый</i>			
16	12	12	16	0	4	2	0

1.5.Программаны үзләштерүдә көтелгән нәтижеләр

1 кечкенәләр төркемендә белем бирү эшчәнлегенен максаты булып тәрбияләнүчеләрнең дәүләт белем бирү программасын үзләштерүе тора. Без мониторингга зур әһәмият бирәбез. Тәрбиячеләреннән максаты – балаларга системалы рәвештә белем бирү һәм балада мәктәпкә эзерләү төркеменнән чыгып киткәндә мәктәптә уңышлы уку өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр булдыру:

- Бала тирә- юньдәге предметлар белән кызыксына, уйный, хәрәкәт итә, үз максатына ирешергә тырыша
- Көнкүрештә кулланыла торган предметларның ни өчен кирәклеген белә һәм аларны куллана белә
- Актив сүзлек запасы барлыкка килә, өлкәннәрнең аңлаешлы соравына жавап бирә, үзгәчә мәгълүматны уртаклаша
- Уеннар вакытында һәм көнкүрештә сөйләшә
- Яшьтәшләре белән кызыксына, аларны күзәтә, хәрәкәтләрен кабатлый

- Шигыръләр, жырлар, әкиятләр белән кызыксына, рәсемнәр карый, музыка астында хәрәкәт итә, сәнгать әсәрләренә соклана
- Балада эре моторика үсә, бала төрле хәрәкәтләр башкарырга омтыла (йөгөрү, үрмәләү, атлап чыгу)

2.Эчтәлекле бүлек

2.1.Иңче кечкенәләр төркеме өчен оештырылган эшчәнлектә белем бирү өлкәләрен тасвирлау.

Планлаштыру интеграция принциплары, төрле хезмәт һәм ижат эшчәнлегә, көн күрештәгә куркынычсызлык кагыйдәләре формалаштыру буенча төзелгән (ФГОС ДО).

Программаның эчтәлегә шәхесне төрле яклап үстерүгә юнәлтелгән һәм түбәндәгә белем бирү өлкәләрен үз эченә ала:

“Социаль-коммуникатив үсеш”

“Танып белү” үсеше”

“Сөйләм үсеше”

“Нәфис-нәфасәти үсеш”

“Физик үсеш”

Белем бирү эшчәнлегенә эчтәлегә (1 нче кечкенәләр төркемендә белем бирү өлкәләренә төп максатлары һәм бурычлары)

1.“Социаль-коммуникатив үсеш”

“Социаль-шәхси үсеш ” белем бирү өлкәсә эчтәлегә балаларның социаль характердагы беренчел күзаллауларын үзләштерү һәм балаларны социаль мөнәсәбәтләр системасына керту максатларын тормышка ашыруга юнәлтә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Уен эшчәнлегенә үсеше.

Балаларның бергәләп уйнауларын хуплау. Төрле уеннарда карата кызыксыну уяту. Күңел ятуына карап 2-3 кешенә берләшеп уйнауларына булышу. Уеннар процессында әйләнә-тирәгә кызыксыну уяту.

Сюжетлы-рольле уеннар.

әйләнә-тирә тормыштагы темаларга, әдәби әсәрләренә эчтәлегенән чыгып, төрле уеннар оештырырга булышлык итү, аерым гамәлләрне бер сюжетка берләштерү юлы белән балаларның уен тәҗрибәсен бауту.

Балаларның роль сайлый белү, уенчылар белән берничә үзара бәйләнгән гамәлләр башкара алу осталыкларын үстерү.

Озакка сузылмаган күмәк уеннарда бердәм эш итү, дус, тату уйнау күнекмәрен үстерү. Теге яки бу роль өчен мөстәкыйль рәвештә атрибутлар сайлауга омтылышларын хуплау.

Уеннарда төзелеш материалларын кулланырга, гади генә агач һәм пластмасса коонструкторлардан, табигый материаллардан файдаланырга, алар белән төрлечә эш итә белергә өйрәтү.

Хәрәкәтле уеннар.

Балаларның хәрәкәт активлыкларын үстерү.

Кагыйдәле уеннар оештыру. Уенчы машиналар, арбалар, туплар һәм шарлар белән мөстәкыйль уйнарга күнектерү. Үрмәләү, шуышу күнекмәләрен ныгыту. Хәрәкәтләрне жиңел, оста, житез итеп башкаруларына ирешү. Хәрәкәт төрләрен үзгәртеп һәм катлаулырак кагыйдәле уеннар уйнау. Балаларда хәрәкәтләрне яраштыру, тирә-юньдә ориентлаша һәм уеннаның кагыйдәләрен үти белү күнекмәләре тәрбияләү.

Театральләштерелгән уеннар.

Балаларда уеннарны сәхнәләштерү эшчәнлегенә кызыксыну уяту, аларны уздыру өчен шартлар тудыру. Өлкәннәр һәм зуррак балалар көче белән оештырылган сәхнәләштерелгән уеннар, курчак спектакльләрендә вакыйга агышын игътибар белән күзәтә белү күнекмәләрен ныгыту. Сәнгать материалларын образлы итеп жикерү юлы белән балаларны мавыктыру, шук ук вакытта уенның төрле формалары ярдәмендә сәхнәләштерү процессына тарту.

Персонажларның характерлы гамәлләрен охшатып уйнарга өйрәтү. Балаларны өстәл театры курчакларын йөртү алымнары белән таныштыру. Костюм атрибутлары һәм элементлары белән гамәлләр башкару теләгә тудыру.

Чыгыш өчен урын эерләп, курчаклар һәм яшьтәшләре алдында чыгыш ясау теләгә тудыру.

Дидактик уеннар.

Балаларның предметланы төсә һәм зурлығы(2-3 төрдәге зур һәм кечкенә шарлар) буенча аеру. 2-3 төснә билгелә бер эзлеклелектә чиратлаштырып, божралар кечерәя бару тәртибендә манарачык төзү күнекмәләрен ныгыту. Күмәк дидактик уеннарда акрынлап катлана баручы кагыйдәләренә, хәрәкәтләренә башкарырга өйрәтү.

Әхлак тәрбия нормалары белән таныштыру.

Балаларга әхлак тәрбия бирү өчен шартлар тудыру.

Өйдә, балалар бакчасында, урамда үз-үзеңне тоту кагыйдәләре белән таныштыру.

Яхшылык һәм начарлык төшенчәләре белән таныштыру.

Яшьтәшләрен жәлләү, кочаклау, ярдәм итү омтылышларын хуплау. Кешелеклелек, дуслык, мәрхәмәтлелек сыйфатлары тәрбияләүгә булышлык итүче ситуацияләр тудыру. Аралашу әдәбенә өйрәтү.

Балаларда бер-берсенә карата дустанә мөнәсәбәттә булу, яхшы һәм начар гамәлләренә дәрәс бәяли белү тәҗрибәсе формалаштыру.

Әдәплелеккә өйрәтү: исәнләшү, сабуллашу, ярдәм өчен рәхмәт белдерү күнекмәләрен ныгыту,

Үзара дус яшәргә, уенчыклардан, китаплардан уртақ файдаланырга, бер-береңә ярдәм итешергә өйрәтү.

МИН образы.

МИН образын формалаштыру. Үзеңне аңлый белергә ярдәм итү. Үзләренә кагылышлы төрле мәгълүмәт бирү(син-кыз)

Гаилә. Балалар белән гаилә әгъзалары, аларның бер-берсенә карата кайгыртучан мөнәсәбәттә булуларын сөйләү.

Балалар бакчасы. Балалар бакчасындагы хезмәткәрләренә исемнәрен, этиләренә исемнәрен исләренә төшерү. Төркем бүлмәсен тәтиптә тотарга күнектерү. Бина эчендә, мәйданчыкта ориентлаша белү күнекмәләрен камилләштерү.

Туган ил . Үзләренә туган шәһәренә исемен әйтергә өйрәтү. Ял көннәрендә кайларда булулары турында сөйләргә теләк уяту.

Өлкәннәр хезмәте. Балаларның өлкәннәр хезмәте, аларның һөнәрләре турында белемнәрен киңәйтү. Хезмәт кешесенә хөрмәт тәрбияләү.

“Хезмәт” белем бирү өлкәсе. Балаларда өлкәннәренә хезмәт эшчәнлеген көчләреннән килгәнчә ярдәм итәсе килү теләге тудыру.

Үз-үзең хезмәт күрсәтү.

Билгелә бер тәртиптә мөстәкыйль киенергә, чишенергә өйрәтү.

Балаларны пөхтәлеккә, киёмнәрдәге житешсезлекне күрергә һәм өлкәннәр ярдәме белән аны бетерергә өйрәтү. Үзара ярдәмләшү тойгысы тәрбияләү.

Хужалык-көн күреш хезмәте.

Гади генә эшләренә, кушкан йомышларны мөстәкыйль рәвештә башкарырга күнектерү. Төркем бүлмәсендә, мәйданчыкта тәртип һәм чисталык сакларга өйрәтү. өлкәннәргә ярдәм итү теләге уяту.

Табигатътәгә хезмәт.

Табигат почмагында үсемлекләре карауда катнашу теләгә тәрбияләү. өлкәннәр ярдәме белән кошларны ашатырга. Бүлмә гөлләренә су сибәргә, кардан юлларны чистартырга, коелган яфракларны жыярга, эскәмияләрдән карны себереп төшерергә өйрәтү. Өлкәннәр хезмәтенә уңай караш тәрбияләү. Балаларда өлкәннәрнең хезмәт эшчәнлеген көчләреннән килгәнчә ярдәм итәсе килү теләгә тудыру. Таныш һөнәр кешеләренә хөрмәт тәрбияләү эшен дәвам итү.

«Тормыш иминлеген саклау» календарь тематик планы

ас	Атнасы	№ һәм эшчәнлек темасы	Максат	Методлар һәм алымнар	Оештыру формасы	Интеграл-ү
сентябрь		Адаптация чоры Төркемгә балалар өйрәтү		Әңгәмә, ата-аналарга анкеталар, консультацияләр	тәрбияче инициативасы буенчауеннар	
октябрь	2	№1 Танышу бәйрәме	Танышу вакытында кулланыла торган кайбер кагыйдәләр белән танышу һәм ныгыту.	Аңлату,Күрсәтү, Дид. Уен,х.а.и.уку, Үз үрнәге Иллюстративматериал,ял	Игра Беседа групповое занятие	Таныш белү, Соц- үМат.әд.уку
ноябрь	2	№4 доктор Айболит	Балаларны кайбер кадый һәм кисәт орган предметлар белән таныштыру.	Аңлату,Күрсәтү, Дид. Уен,х.а.и.уку, Үз үрнәге Иллюстративматериал,ял	Игра Беседа групповое занятие	Таныш белү, Соц-үФизик тәр.,сынлы сән.
Декабрь	3	№ 5 Чыршыкай	Балаларга тиздән бәйрәм чыршы кунакка килүе турында аңлату. Чыршы ылыслары кадый, уенчыкларын тоарга ярамый.			Таныш белү, Соц- үМат.әд.уку, Сынлы сән.
гыйнвар	3	№ 7 Кешеләренң хәрәкәтләрен күзәтү	Урамда юл кагыйдәләре белән таныштыру	Аңлату,Күрсәтү, Дид. Уен,х.а.и.уку, Үз үрнәге Иллюстративматериал,ял	Игра Беседа групповое занятие	Таныш белү,Мат.әд.ук у, Тор. Им.н са.
Февраль	2	№ 8 Рәсем «Юлда йөри аяклар»	Урамда юл кагыйдәләре белән таныштыру			
Март	3	№ 9 Транспорт	Йөк транспорты һәм жинел машина белән танышу			
Апрель	4	№ 10 Светофор	Светофорны карау һәм төсләрен ныгыту.	Аңлату,Күрсәтү, Дид. Уен,х.а.и.уку, Үз үрнәге Иллюстративматериал,ял	Игра Беседа групповое занятие	Тан.б., С– р уен Мат.әд.укуТор. им. сак.
Май	3	№ 11 Бала һәм табигат	Тере табигаткә сакчыл караш тәрбияләү, бәйләнешен , кагыйдәсен аңлату.		Подгрупповое	

Юл кагыйдэлэрэнэ өйрэтү планы

Ае	Темасы һәм максаты	Атнас ы	Тәрбияче һәм балаларның бердәм эшчәнлеге
о к Т Я Б Р Б	“ЙӨК МАШИНАСЫ” Йөк машинасын башка машиналардан аера белергә өйрөтү. Йөк машинасының арбасы турында мәгълүмат биру.	1	Х/У “Машиналар йөри” Максат: машиналарның юлда йөрүлөрөн аңлату
		2	Х/У “миңа йөгерегез”
		3	Йөк машинасын күзәттү. Әңгәмә ситуация “Машиналар нәрсәдән тора”
		4	Автомобильләр һәм йөк машиналарын карау Максат: транспорт төрлөрөн аера белергә өйрөтү
Н О Я Б Р Б	“УРАМНЫҢ КИҢ ҺӘМ ТАР ЮЛЛАРЫ” Балаларга киң юлда машиналар, ә тар юлда кешеләр йөрү турында аңлатма биру. машинаның тиз йөрүен аңлату. Кызыл һәм яшел төсләр турында белемнәрен ныгытуны дөвам итү	1	Уен “Мин әйткән машинаны эзлә” Максат: йөк һәм жиңел машиналарны аера белүлөрөн ныгыту
		2	Уен ситуациясе: “Уңышны жый” Максат: йөк машинасында ниләр ташу турында аңлату
		3	Конструкцияләү “Киң һәм тар юллар”
		4	Уен күнегү “Кем игътибарлы?”
Д Е К А Б Р Б	“КЕШЕЛӘР НӘРСӘГӘ УТЫРЫП ЙӨРИ” Максат: йөк машиналарында песок, бәрәңге, алма һ.б. ташу турында, ә кешеләр жиңел машиналарда утырып йөрү турында белемнәрен ныгыту.	1	Уен: “Мин атаган машинаны тап” Максат: жиңел һәм йөк машиналарын аера белергә өйрөтү. Х/У “Кошлар һәм автомобиль”
		2	Уен күнегү “Кем игътибарлы?” А.Барто “Грузовик”
		3	Д/У “Уйла нинди машинада алып барасың” С/р уен “Шофер” күзәтү
		4	Конструкцияләү “Киң һәм тар юллар”. “Кышын урамда” рәсемен карау
Я Н В А Р Б	“ПОЕЗД ҺӘМ ТИМЕР ЮЛЫ” Поезд кебек транспорт төре белән танышу. Поездың тимер юлдан йөрүен, озын һәм вагоннары булуын, кешеләр йөртүен аңлату. Машинист һөнәре белән таныштыру.	1	Уен “Безгә кунаклар килә” Поездың карау. Поезд уены
		2	Уен “Минем бар рулем” Максат: сүз байлыгын үстерү
		3	Уен “Йоклый торган поезд” Уен күнегү “Паровоз”
		4	Конструкцияләү “тимер юлы төзибез”
Ф Е В Р А Л Б	“НӘРСӘ УЛ ТРАМВАЙ” Трамвай транспорт төре буларак таныштыру. Аны башкалардан аера белергә өйрөтү.	1	Уен “Чанада” Трамвайны карау Х/У “Поезд”
		2	Конструкцияләү “Автобус, трамвай” Әңгәмә ситуация “Кышын ни өчен юл куркыныч”
		3	Д/У “Паровоз”
		4	Уен “Поезд һәм туннель” Х/У “Чыпчык һәм автомобиль”
М А Р Т	“ЮЛДА ДУСЛАР” Светофор белән юл кагыйдэләрөн өйрөтү. Светофорның билгесен аңлату.	1	Д/У “Светофорны жый” Х/У “Паровоз һәм машина”
		2	Д/У “нәрсә белән алып барасың уйла”, “Дөрөс, дөрөс түгел”
		3	Уен “Машинистлар-шоферлар” Конструкцияләү “Машиналарга юл”
		4	Д/У “Тап һәм жый” Х/У “Паровоз һәм машина”
А П Р Е Л Б	“САК БУЛ-ЮЛ!” Транспорт турында белемнәрен ныгыту. Юл кагыйдэләрөн өйрөтү. Кызыл төскә ярамай, яшел мөмкин.	1	Уен “Ничек машина жәнлекләрне йөрткән” Д/У “Мөмкин- тоела”
		2	Машинаның йөрүен күзәтү Х/У “Чыпчык һәм автомобиль”
		3	Транспорт майданчыгында зурлар төркеме балалары артыннан күзәтү
		4	Уен “Безгә кунаклар килә”

М А Й	“ЯРЫЙ-ЯРАМЫЙ” Юл кагыйдэлэрен сюжетлы картиналар кулланып ныгыту. Транспорт төрлөре , светофор турында шигырьлэрне, табышмакларны кабатлау.	1	“Шофер” уенын күзөтү Конструкцияләү “Трамвай”
		2	Д/У “”Ярый-ярамый”, “Светофорны жый”
		3	Конструкцияләү “Автобус” Транспорт майданчыгында уеннар
		4	Транспорт майданчыгында уеннар

Максат: Социаль- ижтимагый тәрбия турында беренче күзаллауны үзлөштөрү.

- Балаларда төрлө уеннар белән төрлө кызыксынучанлык тәрбияләү.
- Бер-берсе белән уртак тел табуларыны ирешү.
-

Ай	Сюжетлы-рольле уеннар Хәрәкәтле уеннар Дидактик уеннар Сахналәштерелгән уеннар	Балаларны бер-берсе белән уртак тел табарга жылы мөнәсәбәттә була белергә өйрөтү.	Гашлә эгъзалары арасында булырга тиеш гомумкешелек кыйммәтләрнең өстенлеге турында күзаллау булдыру.
Сентябрь	Адаптация чоры. Төркемгә балалар өйрөтү Өңгәмә, ата-аналарга анкеталар, консультацияләр. Тәрбияче инициативасы буенча уеннар		
Октябрь	-С/р уен “Яңа курчак”, “Курчакны киендерәбез”, “Курчакны ашатабыз”, Курчакны юбындырабыз” -Д/уен “Туп нинди төстө?” “Бу нинди яшелчә?”, “Бу кем?”, “Бу нинди савыт- саба?” -Х/уен “Флажокка кәдәр йогер”, “Очты- очты”. -Бармак театры “Калач” Курчак театры “Бәлли бәү”	“Кунак” Өңгәмә: “Ягымлы сүзләр” Әкият “Кабартма”	Ситуация “Курчак Алсу нәрсә кигән?” “Чәбәкәй”
Ноябрь	-С/р уен “Курчакны йоклатабыз”, “Курчак уянды” -Д/уен “Баштан нәрсә киябез”, “Күрсәт эле үскәнем”, “Рәсемдә нәрсәләр ясалган?”, “Бу нәрсә?”. -Х/уен “Жил исә”, “Ак куян”	“Кабартма”(Ак калач) уены . “Әйе-юк” . Д/уен “Мин әйтәм , сез күрсәтегез”.	Өңгәмә: “Исемен матур” “Бармак” уеннары “Күрсәт эле үскәнем”
Декабрь	-С/р уен “Курчак авырып киткән”, “Төшкә ашка курчак кунак көтә”, “Курчакны савыт-саба юарга өйрәтәбез” -Д/уен “Жәяулеләр”, “Бу нинди транспорт?”, “Кушканны үтә”, “Моңы кая кияләр?” -Х/уен “Көн-төн”, “Чеби белән пәси”(10), “Очты- очты”(10). Күләгә театры “Кәжә бәтиләре һәм бүре” Курчак театры “Өч аю”	Д/уен “Серле сандык” Уен “Марат монда кил” Х/уен “Карусель” Өңгәмә “Уйнарга яратабыз” “Карусель” “Тынлык уены”	Д/уен “Мин әйтәм син тап”. Х/уен “Аюлар һәм балалар” “Бармак” уеннары
Январь	-С/р уен “Курчакны машинада йөртәбез” -Д/уен “Бу кайчак була?”, “Жылы-суык”, “Уенчык нинди?”, “Тәржемәче” -Х/уен “Жил исә”, “Кем юк?”, “Кем тизрәк”, “Кошлар”. Бияләй театры “Шалкан”.	Ситуация “Дустыңа шар бир” “Чылбыр”	“Бармак” уеннары Уен “Син кемне

Февраль	- <i>С/р уен</i> “Шоферлар”, “Шоферлар” - <i>Д/уен</i> “Мин күрсэтәм сез эйтегез”, “Нинди?” - <i>Х/уен</i> “Светофор”, “Үз төсөңне тап, “Песи һәм тычканнар”, “Маэмай” “Чуар тавык”экиязте буенча өстәл өсте театры.” Кәжә бәтиләре һәм бүре” өстәл өсте театры.	Уен “Үзеңне макта” Жырлы биюле уен “Парлашып калу Уен “Киemenнән таны”	“Гаилә чәчәге” уены “Бармаклар” уеннары.
Март	- <i>С/р уен</i> “Машинада бару” “Автобус белән бару” “Кызыл, сары, яшел”, “Светофор” - <i>Д/уен</i> “Рәсемне ясап бетер”, “Автобусны ясап бетер”, “Төснә тап”, “Бу эйбер нигә кирәк?”, “Мин әйтәм, син тап” - <i>Х/уен</i> “Машина һәм чыпчыклар”, “Трамвай”, “Өбәкле”, “Энә, жеп, төен”, “Куык” <i>Өстәл театры</i> “Йомры икмәк”	Уен “Чәбәкәй” Уен “Эндәшмә Балаларны уенга жыю өчен күнегүләр” Уңган балалар”	“Бармак” уеннары <i>Д/уен</i> “Бу кем?”, “Кем юк?”
Апрель	- <i>С/р уен</i> “Гаилә”, “минем гаиләм”, “Жил һәм яфраклар” - <i>Д/уен</i> “Тамчы там”, “Әйе юк”. Табышмаклар, кирәкле сүзен әйт, “Кия сала”. - <i>Х/уен</i> “Аю-бүре”, “Ал кирәк-гөл кирәк”, “Куышлы”, “Үз төсөңне үзләп тап” - <i>Сәхнәл.уен</i> “Чыпчыклар һәм песи”.	Уен “Иптәшеңне сыйла”, “Ак калач” уены. Жырлы биюле уен “Минем күлмәгем матур”	Табышмаклар. <i>Д/уен</i> “Нишли?”.
Май	- <i>С/р уен</i> “Төлкә”, “Ат”, “Кемнең әнисе” - <i>Д/уен</i> “Күбрәк-әзрәк”, “Охшаганмы - юкмы?”, “Шулай буламы-юкмы?”, Дөрес светофорны эзләп тап”, “Үз парыңны тап”. - <i>Х/уен</i> “Тигез юл буйлап”, “Мәче һәм тычканнар”, Үз төсөңне тап”, “Трамвай”, “Инеш аша үтәбез”.	Уен “Курчак өчен бүләкләр сатып алу”, “Ак калач”	“Бармак” уеннары, “Серле тартма”, “Гаилә чәчәге” уены.

«Хезмәт» календарь- тематик планы

Ай саен	Көн саен	Эшчәнлек нең темасы	Максат	Методлар һәм алымнар	Эшчәнлек формалары	Интеграл ыләштерү
1	2	3	4	5	6	7
Сентябрь		Төркемгә балалар өйрәтү. Адаптация чоры.	Әңгәмә, ата-аналар белән анкеталар уздыру, консультацияләр	Тәрбияче инициативасы буенча уеннар (сюжетлы-дидактик). Күнел ачу эшчәнлекләре		
		Хезмәт эшчәнлеген үстерү	Чишенү һәм киенү тәртибенә өйрәтү һәм салган киёмнәрне билгеле бер тәртиптә этереп кую	Аңлату, күрсәтү, матур әдәбият эсәрләрен	Уен, Әңгәмә: ярты төркемләп, төркемләп,	Сәламәтлек Танып белү Сөйләшәм

	<p>Үз хезмәтеңә , өлкәннәр башка кеше хезмәтенә , аларның эш нәтижәләренә сакчыл караш тәрбияләү .</p> <p>Өлкәннәр хезмәте турында беренче күзаллауларын формалаштыру, аның роле.</p>	<p>күнекмәләрен формалаштыру. Пөхтәлеккә күнектерү. Гади булган хезмәт күнекмәләрен куллануны күнектерү.</p> <p>Уен бүлмәсендә тәртип булдыруны таләп итү, уен тәмамлануга уен материалларын урынына кую. Салфет һәм ипи(иписез) савытларын зурлар ярдәмен белән һәм алар янында аш өстәлләренә куюны формалаштыру.</p> <p>Өлкәннәр хезмәте белән кызыксынуны булдыру. Аларга булышу теләге уяту. Мәйданчыкта һәм төркемдә өлкәннәрнең ничек жәнлекләренә һәм үсентеләренә каравына игътибарлылыкларын үстерү. Хезмәт күнекмәләрен атау һәм таний белүне өйрәтү(тәрбияче ярдәмчәсе савытлар юа, ашарга алып килә, сөлгеләренә алымаштыра һ.б.)</p>	<p>уку, Мактау, Ата-аналар жыелышында а әңгәмәләр, ял итү чаралары, Үз үрнәк , проблемалы ситуацияләр</p>	<p>индивидуаль</p>	<p>телен үстерү Социаль эштерү</p>
--	---	--	---	--------------------	------------------------------------

2. “Танып белү үсеше”

Танып белү өлкәсе

Балаларның танып белүен үстерүгә юнәлтелгән максатларын тормышка ашыру һәм интеллектуаль үсү өчен түбәндәге мәсьәләләренә чишәргә кирәк.

- сенсорик тәрбия
- ижади эшчәнлекне үстерү
- гади математик күзаллауларны формалаштыру
- бербөтен дөнья картинасын, балаларның дөньяга карашын киңәйтүне формалаштыру.

Танып-белү, тикшерү һәм ижади эшчәнлекне үстерү

Тикшерү, кызыксынуны хуплап гади күзәтүләр үткөрү. Төрле ысуллар һәм тәҗрибәләр ярдәмендә предметны тикшерү (бата-батмый).

Катлаулы булмаган төзелешләренә анализлау. Конструктив осталыкларын тормышка ашыру.

Төп төзелеш кисәкләрен аера, таний, исемен атый белүне ныгыту(кубик, пластина, кирпеч, цилиндр). Яңа төзелешләр уйлап чыгару сәләтен үстерү. Төзелештә төп кисәкләрнең төрле төсен куллана белү. Әйбәт килеп чыккан төзелешкә шатлану хисе уяту.

Үзлектән уйлап чыгарып төзү осталыгын үстерү.

Балаларны уйнаганнан соң төзелеш кисәкләрен чиста-пөхтә итеп жыештырып куярга күнектерү.

Дөнья картинасын үзләштерү, белем дәрәжәсен үстерү.

Балаларның тирэ-юньдэге предметлар һәм аларның кулланышы турындагы белемнәрен киңәйтү. Предметларның төсен, зурлыгын, формасын, авырлыгын, аларның балага карата кайда урнашуларын билгеләргә өйрәтү. Яхшы таныш әйберләргә төркемнәргә аерырга өйрәтү.

Табигать белән таныштыру.

Табигать күренешләре белән кызыксыну уяту.

Балаларны һава торышын билгеләргә һәм әйтеп бирергә өйрәтү, ел фасылларының характерлы үзенчәлекләре белән таныштыра башлау (яфраклар коела, кар ява, гөрләвекләр ага һ.б.)

Туган якның кайбер үсемлекләре турындагы элементар кузаллау формалаштыру. Яфрак формасы, чәчәк төсе буенча берничә бүлмә гөленең исемнәре белән таныштыру. Тышкы кыяфәтләре һәм тәмнәренә карап, кайбер яшелчә һәм жиләк-жимешләргә тану күнекмәләре формалаштыру.

Йорт хайваннары һәм аларның балалары хәрәкәт итү һәм туклану үзенчәлекләре белән таныштыруны давам итү. Кыргыз хайваннар турында башлангыч төшенчәләр бирү. Кайбер бөҗәкләр белән таныштыру.

Сунның, комның, карның характерлы үзенчәлекләре белән таныштыру.

Тере һәм тере булмаган табигать арасында булган бәйләнешләргә ачыклау.

Табигатькә сак караш тәрбияләү, аның матурлыгына соклану.

Тема	Бурычлар
Октябрь	
КӨЗГЕ ТАБИГАТЬ	1) балаларның көз (табигатьтәге үзгәрешләр, кешеләрнең киеме һ.б.) турында гади кузаллауларын формалаштыру; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, тәрбиячәне тыңлый белү осталыгын үстерү; 3) көзгә табигатькә соклану хисләре тәрбияләү.
ЖИЛӘК-ЖИМЕШЛӘР	1) тышкы билгеләргә һәм тәм буенча жиләк-жимешләргә аерырга өйрәтү, жиләк-жимешләр һәм аларның уңышын жыеп алу турында кузаллауларын киңәйтү, жиләк-жимешләрнең исемнәрен һәм аларның билгеләрен белдерә торган сүزلәр хисабына балаларның сүз байлыгын үстерү; 2) балаларның игътибарын, кабул итү һәм сенсор тою сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) балаларны сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, сабуллашу) кулланып белергә гадәтләндерү, әйләнә-тирә табигать объектларына кызыксыну тәрбияләү.
Минем исемем бар	1) баланы үзенең һәм иптәшләренең исемен әйтергә өйрәтү, исемнәргә истә калдырырга, оялчанлыкны жиңәргә ярдәм итү; 2) тәрбиячә әйткәнне ишетергә һәм аңларга, кайбер фразаларны (Минем исемем — Алсу) кабатларга күнектерү, хәтерне, игътибарны үстерү; 3) балаларда зурларга һәм яшьтәшләренә карата гыймыллылык, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү
Бу — мин	1) организм һәм аның өлешләре турында балаларда кузаллау формалаштыру, үзләрен бербөтен итеп кабул итәргә өйрәтү, гәүдә өлешләре турында белемнәргә ачыклау һәм ныгыту; 2) гәүдә өлешләренең атамалары (баш, күзләр, колаклар, борын, авыз, тешләр, чәч, куллар, аяклар) хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру; 3) үзенең, гәүдә өлешләренә ярату, игътибарлы булу, культура-гигиена күнекмәләрен үтәү теләге тудыру.
Яраткан уен бүлмәбез	1) балаларны балалар бакчасы шартларына ияләндерүне давам иттерү, уен (төркем) бүлмәсе, андагы махсус почмаклар белән таныштыру, «һәр әйбернең үз урыны» дигән төшенчәне аңлату һәм ныгыту; 2) сүзләргә һәм кыска фразаларны ачык әйтүләренә ирешү, сүз байлыгын үстерү; 3) җиһазларга сакчыл караш һәм яшьтәшләренә карата гыймыллылык тәрбияләү.

Ноябрь	
Ап-ак кар ява 5	1) балаларны кар һәм аның үзлекләре (ак төстә, эри, йомшак, салкын, жиңел) белән таныштыру, тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнектерү; 2) балаларның сүз байлыгын, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү; 3) кышкы табигатькә соклану хисе, бергәләп уйнау теләге тәрбияләү.
«Безнең урам» 12	1) балаларны урам, андагы объектлар, күренешләр белән таныштыру, аларга карата кызыксыну уяту; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, сүз байлыгын үстерү; 3) урамга соклану хисе тәрбияләү
Электр лампасы белән таныштыру	1) электр турында балаларга гади төшенчә бирү (электр тогы электр чыбыкларында «яши»; утны яндыру өчен, өзгечкә (выключательгә) басарга кирәк, шуннан соң электр чыбыкларынан ток килә); электр, ток, чыбык, өзгеч (выключатель) сүзләре хисабына сүзлеккә үстерү һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, кабул итү сәләтен үстерү, ток белән бәйләнеше булган куркынычсызлык кагыйдәләрен балаларга житкерү; 3) сакчылык тәрбияләү.
Әниләр бәйрәме	Әниләргә карата хөрмәт тәрбияләү. Аларның хезмәте белән таныштыру.
Декабрь	
Гирлянда	1) балаларга гирлянда турында башлангыч белемнәр бирү, электр тогы турындагы күз аллауларын ныгыту, кызыл, яшел, сары төсләргә таныш һәм аера белергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, кызыксынучанлыгын, шатлык хисләрен үстерү, сүз байлыгын киңәйтү; 3) күмәк эшчәнлектә катнашу теләге тәрбияләү.
Яшел чыршы	1) балалар белән бергәләп чыршыны карау, Яңа ел бәйрәме турындагы күзаллауларын киңәйтү һәм баепу; 2) балаларның «Яңа ел бәйрәме» темасы буенча сүз байлыгын активлаштыру, тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын, игътибарын, күзәтүчәнлеген, сенсор тою сәләтен үстерү; 3) матурлыкны күрә һәм аңа соклана белү хисләре, чыршы уенчыкларына карата сакчыл караш тәрбияләү.
Чыршы бизибез	1) балаларның Яңа ел бәйрәме турындагы күзаллауларын баепуну дөвам итү; 2) балаларның «Яңа ел бәйрәме» темасы буенча сүзлеген активлаштыру, тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын, игътибарын, күзәтүчәнлеген, сенсор тою сәләтен үстерү; 3) чыршы уенчыкларына карата сакчыл караш тәрбияләү.
Без музыка залында	1) чыршы бәйрәменә эзерләнү: балаларны музыка залының бизелеше, чыршы уенчыклары, аларның материалы, төсе, формасы белән таныштыру; чыршы уенчыклары, йомры, пыяла, шомпа, ялтырыйсүзләре хисабына сүзлеккә активлаштыруны дөвам итү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, күзәтүчәнлеген, игътибарын, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) балаларда эстетик хисләр тәрбияләү.
Гыйнвар	
Алсу урамга жыена	1) балаларның кышкы киёмнәр турындагы белемнәренә төгәллек керту, урамга чыкканда киенү элеккелеген һәм киёмнәргә истә калдырырга өйрәтү, тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, сүз байлыгын үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләге булдыру, киёмнәргә сакчыл караш тәрбияләү.
Күгәрченнәр, чыпчыклар — безнеңни кошчыклар	1) мәйданчыктагы жимлеккәкилгән кошларны күзәтү, исемнәрен әйтү; гөр-гөр, чырык-чырык, кар-каравазияртемнәреначыкәйтергә күнектерү; томшык, сикерә, гөрлиләр, жим, чүплиләр, чырылдык, житез, өлгер сүзләре хисабына сүзлеккә баепу; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) кошлар турында кайгырту, аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.
Ләйлә суыктан курыкмый (рәсем буенча)	1) рәсемне карарга, рәсемдәге предметларны танырга, исемнәрен дөрес әйтергә өйрәтү; предметларны, эш-хәрәкәтне, төснә белдерә торган сүзләр ярдәмендә сүзлеккә активлаштыру, рәсем эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирергә күнектерү; 2) кабул итү сәләтен, игътибарын, хәтерне үстерү; 3) сюжетлы рәсемнәр карарга теләк уяту.
Февраль	
Безнеңпа	1) тәрбияче ярдәмчәсе хезмәте белән бәйлә эш-хәрәкәтләргә әйтергә өйрәтү (савыт-

(тәрбияче ярдәмчесенең хезмәтен күзәтү)	саба юа, ашарга алып килә, сөлгеләрне алмаштыра, бүлмәне жыештыра һ.б.), сүзлекне активлаштыру, яңа сүзләр белән баету, уенчыкларны күләнмәре (зур, кечкенә) буенча классификацияләргә өйрәтү; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү, тәрбиячеге ишетү һәм сорауларга җавап бирү, катлаулы булмаган биремнәргә үтәү осталыгына ирешү; 3) әйләнә-тирәдәге кешеләр хезмәтенә кызыксыну һәм тыңлаучанлык тәрбияләү.
«АЛСУ БӘЙРӘМГӘ ЖЫЕНА» ДИДАКТИК УЕНЫ	1) өс киёмнәре, аларның төсә һәм материалы белән таныштыруны дәвам итү, сүзлекне активлаштыру: <i>ефәк, ак, чәчәкле</i> кебек яңасүзләр кергү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, сорауларны ишетә һәм аларга бер сүз яки кыска жөмлә белән җавап бирү осталыгын үстерү;
Безнең әтиләр (сюжетлы рәсемнәр карау)	1) балаларны әтиләр һөнәренә кагылышлы сюжетлы кечкенә рәсемнәр карарга, аларның эчтәлеген аңларга өйрәтү, эш-гамәлләргә белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, куелган сорауларга кыска жөмлә белән җавап бирү осталыгын, сүз байлыгын үстерү; 3) төрле һөнәр кешеләренә һәм әтиләр хезмәтенә карата кызыксыну уяту.
Дидактик уен “Әниләр һәм әтиләр турында сөйлә”	Әти-әниләргә турында алган белемнәрен гомумиләштерү. Үз әти-әниләргә турында фикер алышырга өйрәтүгә дәвам итү. Хөрмәт тәрбияләү
Безнең әниләр (сюжетлы рәсемнәр карау) хөрмәт тәрбияләү.	1) балаларны әниләр һөнәренә кагылышлы сюжетлы кечкенә рәсемнәргә эчтәлеген аңларга өйрәтү, эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын киңәйтү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, куелган сорауларга кыска жөмлә белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерү; 3) төрле һөнәр кешеләренә һәм әниләр хезмәтенә карата кызыксыну,
Яз, яз килә...	1) балаларга язгы күренешләр турында башлангыч белемнәр (кар эри, тамчы тама, кояш жылыта, сулар жыела) бирү, сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын үстерү; 3) табигатьтәге язгы күренешләр белән кызыксындыру.
Матрешкалар	1) балаларны халык иҗат иткән уенчыклар (матрешкалар) белән таныштыруны дәвам итү, матрешканы ачарга һәм дәрәс итеп җыярга өйрәтү; сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру, балаларны үзләренә әйтелгән (мөрәҗәгать ителгән) сүзләргә тыңларга күнектерү; 2) игътибарын, хәтерне, сенсор тою сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) халык иҗатына кызыксыну, уенчыкларга (матрешкага) карата сакчыллык тәрбияләү.
Матрешкалар	1) уенчыкның (матрешканың) исеме дәрәс әйтергә, төсендә һәм зурлыгында булган аермалыкларны күрә белергә күнектерү; зур, кечкенә, сарафан, яулык сүзләргә хисабына сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) балаларда халык уенчыкларына карата кызыксыну тәрбияләү.
Апрель	
Жәнлекләр урманда яшиләр	1) жәнлекләр турында балаларның белемнәрен киңәйтү һәм ныгыту, жәнлекләргә таныш һәм исемнәрен атый белергә өйрәтү; 2) балаларның диалогик сөйләмне активлаштыру, фикерләвен, мөстәкыйльлеген үстерү; 3) жәнлекләр белән кызыксындыру.
Сыерчыклар, карлыгачлар килде (рәсемнәр карау)	1) балаларны үзләренә таныш кошларны рәсемнән танырга, исемнәрен әйтергә өйрәтү; балаларның сүз байлыгын арттыру, сүзлеккә сыерчык, сыерчык оясы, карлыгач сүзләрен кергү; 2) игътибарын, күзәтүчәнлекне, тәрбиячеге белән аралашу, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) кошлар һәм табигать белән кызыксынуларына

	ирешү, кошларга карата мәрхәмәтлелек, кайгыртучанлык тәрбияләү.
Песиле тал бөреләрен карау	1) балаларны песиле тал, аның өлешләре (ботаклар, бөреләр) белән таныштыру, табигатьтәге язгы күренешләр турында белемнәр формалаштыруны дәвам итү, сүз байлыгын киңәйтү һәм песиле тал, ботак, бөре, йомшак, хуш ислесүзләре исәбенә сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген, хәтерен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) табигать белән кызыксыну, табигать матурлыгына соклану хисләре тәрбияләү.
Тукай абый	Г.Тукай ижаты белән таныштыру. Шигырьләрен өйрәнү, җырларын тыңлау. Әсәрләрендәге геройларын сурәтләү.
“Гали белән кәжә” Г.Тукай шигыре буенча картонлы театр	Тукай ижатына кызыксыну уяту. Театр төрләре белән таныштыруны дәвам итү
Май	
Тузганак чәчәген карау	1) балаларны үсемлекләр белән таныштыруны дәвам итү, тузганак чәчәген күрсәтү, аны танырга, исемен әйтергә, төзелеше (чәчәге, сабагы, яфрактары) буенча аера белергә өйрәтү; сүз байлыгын киңәйтү; тузганак, чәчәк, сабаксүзләрен сөйләмдә активлаштыру; 2) балаларның сенсор тою һәм кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү; 3) табигать белән турыдан-туры аралашудан шатлык хисләре уяту, үсемлекләргә сакчыл караш тәрбияләү.
Йорт хайваннары	1) балаларның йорт хайваннары (сыер, ат, песи, эт) турындагы белемнәрен (кайда яшиләр, нәрсә ашыйлар) киңәйтү, хайваннарның исемнәрен, хәрәкәтләрен әйтергә күнектерү; 2) сүзлекне баеп, тәрбияченең сорауларына җавап бирү, мөстәкыйльлек һәм активлык күрсәтү теләген үстерү; 3) йорт хайваннарына карата кызыксыну тәрбияләү.
БАЛАЛАР ТАВЫК ҺӘМ ЧЕБИЛӘР АШАТА (рәсем буенча)	1) балаларны рәсемне карарга, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләренең сөйләгәннәрен тыңларга өйрәтүне дәвам итү; 2) сөйләмне <i>томышык, тавык, чебиләр, табак</i> кебек сүзләр хисабына баеп, игътибарны, хәтерне, образлы фикерләүне үстерү; 3) йорт кошларына карата мәрхәмәтлелек тәрбияләү.
Ком һәм аның үзлекләре	1) балаларны комны тикшерергә (комны учка алырга, йомарларга һәм сибәргә), төсе буенча аның дымлылыгын билгеләргә өйрәтү; 2) коры, дымлы, юеш, сибелүчән, сибелә, әвәлү сүзләре хисабына балаларның сүз байлыгын киңәйтү, игътибарын, сенсор тою сәләтен үстерү; 3) ком белән уйнарга кызыксындыру.

Гади математик кузаллауларны формалаштыру.

Бер төрле предметларны төркемнәргә туплый белү.

Күп, аз аңлатмасына төшенү.

Бер һәм берничә охшаш предметны әйләнә-тирәдән таба белү.

Зурлык.

Предметларны зурлыгы, киңлеге буенча чагыштыра белүне формалаштыру. Предметларны чагыштыру өчен аларны берсен-берсе өстенә кую ысулын куллана белү. Үлчәү өчен: озын-кыска, тигез, киң-тар, биек-тәбәнәк сүзләрен куллана белүләренә ирешү. Предметларның зурлыгын күз күләме белән билгеләргә өйрәтү.

Форма.

Формалары буенча таныш предметларны (шакмак, шар, кирпич) чагыштыру, якин тирәдә бертөрле һәм төрле формалы предметларны танып белергә өйрәтү.

Темасы һәм датасы	Бурычлар
Октябрь	
Куб һәм шар	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: шар һәм куб; предметның хәрәкәтен күрсәтә белүне формалаштыру, мәсәлән өстеннән йөртү, кую, әйләндерү
Куб һәм шар	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: шар һәм куб; предметның хәрәкәтен күрсәтә белүне формалаштыру, мәсәлән учларда ясап карау, кую, әйләндерү
Кирпич һәм шар	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: шар һәм кирпич; предметның хәрәкәтен күрсәтә белүне формалаштыру, мәсәлән учларда сыйпау, кую, әйләндерү, гади корылмалар төзү
Кирпич һәм шар	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: шар һәм кирпич; гади корылмалар төзүне формалаштыру
Ноябрь	
Куб, кирпич һәм шар	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: шар һәм кирпич; предметларның хәрәкәтчәнлекләрен камилләштерү
Зур, кечкенә	зурлыклары буенча контрастлы предметларны аера белүне һәм дәрәс итеп ЗУР, КЕЧКЕНӨ сүзләре белән әйтүне үстерү
Зур, кечкенә	Контрастлы зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм дәрәс итеп ЗУР, КЕЧКЕНӨ сүзләре белән әйтүне үстерү; предметларның хәрәкәтчәнлекләрен камилләштерү
Зур кубик, кечкенә кубик	Контрастлы зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм дәрәс итеп ЗУР куб, КЕЧКЕНӨ куб сүзләре белән әйтүне үстерү; гади корылмалар ясауны формалаштыру
Декабрь	
Зур шар, кечкенә шар	Контрастлы зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм дәрәс итеп ЗУР шар, КЕЧКЕНӨ шар сүзләре белән әйтүне үстерү; предметларның хәрәкәтчәнлекләрен камилләштерү
Зур шар, кубик һәм кечкенә шар, кубик	Контрастлы зурлыклары буенча шарларны һәм кубикларны аера белүне үстерү; предметларның зурлыклары буенча төркемләүне формалаштыру
Күп-бер	Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(күп-бер)
Бер-күп	Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(бер-күп)
Гыйнвар	
Күп-күп	Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(күп-күп)
Кабатлау (зур, кечкенә) (Күп-бер, бер-күп)	Контрастлы зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм дәрәс итеп ЗУР, КЕЧКЕНӨ сүзләре белән әйтүне үстерү; Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(Күп-бер, бер-күп)
Кабатлау (зур, кечкенә) (Күп-күп)	Контрастлы зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм дәрәс итеп ЗУР, КЕЧКЕНӨ сүзләре белән әйтүне үстерү; Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(Күп-күп)
Күп-аз, аз-күп	Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм

	предметларның санын аера белүне үстерү(Күп-аз, аз-күп)
Февраль	
Кубик һәм шарик. Бер-күп	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: кубик һәмшарик; Предметларны саны буенча аерырга өйрәтүне үстерү: бер-күп; предметларның хәрәкәтчәнлекләрен камилләштерү
Кубик һәм шарик. күп-күп	Формасы буенча предметларны аера һәм атый белергә өйрәтүне формалаштыру: кубик һәмшарик; Предметларны саны буенча аерырга өйрәтүне үстерү: күп-күп;
Күп-күп	Предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(Күп- күп)
Күп-бер, бер-күп, күп-күп	Бертөрле предметларны төркемләргә бүлүне формалаштыруны һәм предметларның санын аера белүне үстерү(Күп-бер,бер-күп, күп-күп)
Март	
Зур,кечкенә кубик, шарик, күп-күп	Контрастлы зурлыклары, формасы буенча предметларны аера белүне һәм саны буенча төркемләүне устерү һәм сөйләмдә <i>зур,кечкенә кубик, шарик, күп-күп</i> сүзләрендөрес итеп куллануны булдыру; Бертөрле предметларны зурлыклары һәм формасы буенча төркемләргә бүлүне формалаштыру
Шарик, кубик, кирпич, күп-күп	зурлыклары, формасы буенча предметларны аера белүне һәм саны буенча төркемләүне устерү һәм сөйләмдә <i>кубик, шарик, кирпич, күп-күп</i> сүзләрен дөрес итеп куллануны булдыру; гади булган корылмалар төзүне булдыру
Шарик, кубик, кирпич, күп-күп	зурлыклары, формасы буенча предметларны аера белүне һәм саны буенча төркемләүне устерү һәм сөйләмдә <i>кубик, шарик, кирпич, күп-күп</i> сүзләрен дөрес итеп куллануны булдыру; гади булган корылмалар төзүне булдыру
Кубик, кирпич	Формалары һәм төсләре буенча предметларны аера белүне формалаштыру (кубик, кирпич); гади булган корылмалар төзүне булдыру
Апрель	
Зурлык һәм төс	Зурлыклары һәм төсе буенча предметларны аера белүне формалаштыру; предметның хәрәкәтчән булуын аңлауны үстерү
В, на, под, здесь, там, тут	Развитие умения слышать и называть пространственные предлоги и наречия, соотносить их с местом расположения конкретного предмета(В, на, под, здесь, там, тут)
Күп-бер, бер-күп, күп-аз, күп-күп	зурлыклары, формасы буенча бертөрле предметларны аера белүне һәм саны буенча төркемләүне устерү һәм сөйләмдә <i>күп-бер, бер-күп, күп-аз, күп-күп</i> сүзләрендөрес итеп куллануны булдыру; билгеле бер юнәлештә зурлар артыннан хәрәкәт итә белүне үстерү
Күп- бер	Саны буенча предметларны аерырга өрәтүне, сөйләмдә исем сүз төркемен күплек һәм берлек санында куллануны үстерү; билгеле бер юнәлештә зурлар артыннан хәрәкәт итә белүне үстерү
Бер-күп, күп-бер, күп- күп	бертөрле предметларны саны буенча төркемләүне устерү һәм сөйләмдә <i>күп-бер, бер-күп, күп-күп</i> сүзләрендөрес итеп куллануны булдыру; предметларның хәрәкәт итә белүчәнлекләре турында аңлатма бирү һәм белемнәрен камилләштерү
Бер-күп, күп- бер, күп- күп	бертөрле предметларны саны буенча төркемләүне устерү һәм сөйләмдә <i>күп-бер, бер-күп, күп-күп</i> сүзләрендөрес итеп куллануны булдыру;

	предметларның хәрәкәт итә белүчәнлекләре турында аңлатма бирү һәм белемнәрен камилләштерү
Зур, кечкенә	зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм сөйләмдә <i>зур,кечкенә</i> сүзләрендә итеп куллануны булдыру; предметларның хәрәкәт итә белүчәнлекләре турында аңлатма бирү һәм белемнәрен камилләштерү
Зур, кечкенә	зурлыклары буенча предметларны аера белүне һәм сөйләмдә <i>зур,кечкенә</i> сүзләрендә итеп куллануны булдыру; предметларның хәрәкәт итә белүчәнлекләре турында аңлатма бирү һәм белемнәрен камилләштерү

3. “Сөйләм үсеше”

Сөйләм үстерү мохите.

Таныш өлкән кешеләр һәм үз яшьтәшләре белән төрле йомышлар кушу аша аралашырга ярдәм итү.

Төркем бүлмәсенә кергән кешеләргә мөрәжәгать итәргә өйрәтү. Тормыш-көнкүрештә, уеннар вакытында бердәм гамәлләр башкарырга, бер-берләре белән элементларен көйләргә ярдәм итү.

Тирә-юньдәге предметлар, күренешләр турында белемнәрен, күзаллауларын киңәйтү максатыннан, балаларга мөстәкыйль карау өчен төрле рәсемле китаплар, уенчыклар тәкъдим итү.

Тәрбияченең балаларга аңлаешлы, кызыклы вакыйгалар, хайваннарның шуклыклары, саф һавада кызыклы уеннар турында сөйләүләрен тыңларга күнектәрү. Көндәлек тормышта, уен вакытында башкаларга карата ягымлы мөгалләмә булдыру. Сөйләшү чаралары ярдәмдә бәхәсле сорауларны, конфликтларны уңай хәл итәргә өйрәтү.

Сүз байлыгын үстерү.

Әйләнә-тирә турындагы белемнәре арту нәтижәсендә сүзлек запасын арттыру һәм активлаштыру.

Өс, баш, аяк киёмнең, савыт-саба, йорт жиһазлары, транспорт төрләренен исемнәренә, аларның кулланышына аныклык кертү.

Әйберләренен өлеш-кисәкләренен, сыйфатларын, кайбер материалларны һәм аларга хас булган сыйфатларны, кайда урнашуларын әйтә белергә өйрәтү. Тышкы күренешләренә карап йорт хайваннары һәм аларның балаларын, яшелчә һәм жиләк-жимешләренә аеру.

Исемнәрен сыйфатлар белән бәйләргә өйрәтү; мәгънәдәш сүзләр, капма-каршы мәгънәле сүзләр куллану күнекмәләре бирү.

Авазларны дәрәс әйтә белү.

Авазларны дәрәс, ачык итеп әйтергә, сүзләренә үз мәгънәсендә кулланырга өйрәтү эшен дәвам итү. Әйтелешә һәм яңгырашы буенча охшаш тартык авазларны ишетеп аера һәм ачык итеп әйтә белү күнекмәләре бирү: с-з, с-ц, ш-ж, ч-ц, с-ш, ж-з, л-р.

Сөйләм органнарын хәрәкәтләндереп, сөйләмне ишетү һәм кабул итү сәләтен үстерү, авазларның дәрәс әйтелешен ачыклау. Сүзләренә һәм кыска фразаларны ачык, аңлаешлы итеп әйтергә өйрәтү.

Сөйләмнен грамматик төзелешә.

Исем һәм алмашлыкларны фигылләр белән яраштырып әйтергә, фигылләрне үткән, хәзергә, киләчәк заманда кулланырга өйрәтү.

2-4 сүздән торган жөмлә төзетү.

Бәйләнешлә сөйләм.

Балаларның диалогик: иптәшләре белән үзара тыныч, ягымлы итеп сөйләшә белергә, башкалар сөйләгәнне игътибар белән тыңларга өйрәтү.

Үзә күргән вакыйгалар турында фикерләрен өлкәннәр белән уртаклашасы килү теләгә булдыру.

Гаиләдә, төркем бүлмәсендә өлкәннәргә, иптәшләренә “рәхмәт”, “исәнмесез”, “сау булыгыз”, “тыныч йокы” кебек сүзләр әйтү зарурлыгын төшендерү. Бер-берсе белән яхшы мөнәсәбәттә булырга ярдәм итү. Таныш әкиятләренә сәхнәләштерүдә катнашасы килү теләге тудыру.

“Матур әдәбият белән таныштыру” өлкәсе.

1 нче кечкенәнәләр төркеме өчен программада күрсәтелгән, балалар яраткан таныш әдәби әсәрләр уку.

Яңа әкиятләр, халык җырлары, хикәяләр, шигырләр тыңларга өйрәтү, әсәрнең эчтәлеген аңлый, вакыйгаларның барышын сиземли һәм андагы геройларның хәлләренә керә белү сыйфатлары тәрбияләү. Әсәрләрдәге соңгы сүзләренә, фразаларны кабатларга өйрәтү. Тәрбияче ярдәмендә зур булмаган халык әкиятләрен сәхнәләштереп уйнау. Кечкенә күләмле шигырләр, такмакларны яттан өйрәнү.

Китаплар белән таныштыру эшне дәвам итү. Балаларның игътибарын китапларның бизәлешенә, иллюстрацияләренә юнәлтү.

Темасы һәм датасы	Бурычлар
Октябрь	
Яшелчәләр	1) яшелчәләренә белдерә торган исемнәр (бәрәңге, помидор, суган, кишер) һәм аларның үзлекләрен белдерүче сүзләр хисабына балаларның сүзлеген баеп, яшелчәләренә танырга өйрәтү, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; 2) балаларның сенсор тою сәләтен үстерү; 3) яшелчәләр, аларның файдасы турында мәгълүмат бирү.
«Жил исә» уен күнегүе. «Кем нәрсә ашый?» дидактик күнегүе	1) балаларның төсләр турындагы күзаллавын ныгыту, жәнлекләрен нәрсә ашавы турындагы белемнәрен ачыклау; ялап эчә, кимерә, чүпли, ашый фигуралары сөйләмдә активлаштыру, авыз аша һаваны экрен, салмак кына чыгарырга өйрәтү; 2) игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерү; 3) жәнлекләргә, кошларга карата кызыксыну тәрбияләү.
Алсу бүлмәсе	1) балаларны өй жиһазларын таний һәм атый белергә өйрәтү; өстәл, урындык, карават, шкаф, көзгә кебек исемнәр хисабына сүзлекне активлаштыру, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; 2) балаларның уңай эмоцияләрен, кызыксыну чанлыгын үстерү; 3) бергәләп шөгылләнү теләге тәрбияләү.
«Буөйдәкем яши?» дидактик уены	1) төркемгә йөрүче балаларның исемнәрен истәкалдырырга ярдәм итү, фигураларны хәзерге һәм киләчәк заманда куллана белергә өйрәтү, сорауны белдерә торган сүзләрен кулланырга күнектерү; 2) игътибарны, кабул итү сәләтен, диалогик сөйләмне үстерү; 3) бер-берең карата игътибарлылык тәрбияләү.
Ноябрь	
Минемгаиләм	1) сөйләмдә ягымлы сүзләренә (эти — этием, эни — энием, эби — эбием, сенел — сеңлем) кулланырга өйрәтү, [ә] авазының әйтелешен ныгыту, аны ачык, тиешле дәрәҗәдә кычкырып әйтүгә ирешү, тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү, зурлар һәм иптәшләре белән ирекле аралашуларына ирешү; 3) гаилә әгъзаларына ихтирам тәрбияләү.
Өминәнәңтуган көненәкилегез	1) [к] һәм [к] авазларының сүзләрдә һәм сөйләмдә дәрәҗә әйтелешен ныгыту, килеш кушымчаларын дәрәҗә әйтергә өйрәтү, савыт-сабаларны белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне киңәйтү һәм активлаштыру, гомумиләштерүче сүзләрен аңлай һәм куллана белүләренә ирешү, жөмләр белән җавап бирергә күнектерүне дәвам итү; 2) инициативалы сөйләмне, игътибарны, хәтерне үстерү, башкаларга мөрәҗәгать итәргә теләк тудыру; 3) үзара аралашуга омтылыш тәрбияләү.

УЕНЧЫКЛАР БЕЗДӘ КУНАКТА	1) төсне, зурлыкны, эш-гамәлне белдерә торган сүзләр (<i>зур, кечкенә, яшел, кызыл, утырт, эчерт, керт</i>) хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру, аралашу осталыгы формалаштыру; 2) балаларның предметны исеме, төсе, зурлыгы буенча табу осталыгын, сенсор тою сәләтен, игътибарын, хәтерен үстерү; 3) уенчыкларга карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү.
ПИРАМИДАЛАР	1) балаларны предметларның зурлыгын, төсен билгеләргә өйрәтү; төсне (<i>кызыл, яшел, сары, зәңгәр</i>), зурлыкны (<i>зур, кечкенә, зуррак, кечкенәрәк, иң зурысы, иң кечкенәсе</i>) белдерә торган сүзләр ярдәмендә сүз байлыгын арттыру; аваз ияртемнәрен ачык әйтүдә күнектәрү; 2) игътибарны, кабул итүне, сенсор тою сәләтен үстерү; 3) түземлек, дидактик уеннар белән кызыксыну тәрбияләү.
Әниләр бәйрәме	-хатын-кызларга, әниләргә хөрмәт тәрбияләү -әниләргә карата мөхәббәт, хөрмәт тәрбияләү, -аларга булышу теләге тудыру.
Купшы чыршы	1) сузык һәм тартык авазларны, аваз ияртемнәрен ачык әйтәргә, сыйфатларны дәрәс кулланырга күнектәрү, төбәндә сүзен сөйләмдә кулланырга өйрәтү; 2) сорауларга җавап бирү осталыгын, игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерү; 3) табигатькә соклану хисләре тәрбияләү.
Куян чыршы янында	1) сөйләмдә бәйләк сүзләргә (эчәндә,артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, кайда? кая?сорауларына җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләре белән ирекле аралашырга өйрәтүне дөвам итү, тавыш көчәндә дәрәс куллану осталыгын формалаштыру; 2) игътибарны үстерү, тәрбияче күрсәтмәләрен үтәүдә күнектәрү; 3) нәфис сүзгә кызыксыну тәрбияләү
Песи белән кәжә чыршы янында	1) балаларны тәрбияче сорауларына җавап бирергә өйрәтүне дөвам итү, сөйләмдә фигыльләр һәм сыйфатлар куллануны активлаштыру, [ж] авазын ижекләрдә, сүзләрдә, жөмләләрдә дәрәс һәм ачык әйтүләренә ирешү; аваз ияртемнәрен кабатлаганда, тавыш көчәндә жайлы белүдә күнектәрү; 2) игътибарны, кабул итү сәләтен, тәрбияче күрсәтмәләрен үтәү осталыгын үстерү; 3) хайваннарга карата шәфкатьлелек тәрбияләү.
«Тылсымлы» таякчык	1) балаларны сузык һәм тартык авазларны, аерым сүзләргә ачык итеп әйтәргә өйрәтү, төсләр турындагы күзаллауларын ныгыту, төсне белдерә торган сүзләр хисабына сүзлеккә баеп; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, ишетү осталыгын үстерү; 3) бергәләп шөгылләнү теләге тәрбияләү.
Гыйнвар	
Кошлар	1) балаларны аваз ияртемнәрен дәрәс һәм ачык итеп әйтәргә, алардан фигыльләр (гөр-гөр — гөрли, чырык-чырык — чыркылдый, кар-кар — каркылдый) ясарга өйрәтү, гомумиләштерүче сүзләргә (тавык,этәч,каз — йорт кошлары) куллануда күнектәрү; кош исемнәрен, гәүдә өлешләрен, хәрәкәтне белдерүче сүзләр хисабына сүз байлыгын активлаштыру, балаларны кошлар белән таныштыруны дөвам итү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, сөйләмен үстерү; 3) кошларга карата кайгыртучанлык тәрбияләү.
Уен “Кем чакырды?” Дидактик уен “Бу кыш?”	Балаларның ишетү сәләтләрен үстерү, үз яшьтәшеннән тавышын танырга өйрәтүне дөвам итү.Кыш сюжеты сурәтләнгән таратма рәсемнәргә карап сөйләм телләрен үстерү
Күрсәтмәлексез сөйләү	Күрсәтмәлексез балаларның әсәрнең эчтәлеген аңларга өйрәтү һәм берүк сюжетны кыскартып, яки тулы вариантта тыңларга өйрәтүне дөвам итү

Юлны чистартабыз	<p>1) балаларның кыш һәм кыш көне башкарыла торган хезмэт күнекмэләре турындагы белемнәрен формалаштыру, көрәк белән эшләргә өйрәтү, ишег алдын жыештыручы хезмәте белән таныштыру, балаларның сүзлеген активлаштыру, аерым сүзтезмәләрне (зур көрәк, кечкенә көрәк, ак кар, күп кар, эз кар) ачык итеп әйтүдә күнектерү;</p> <p>2) хезмэт күнекмәләрен, кеше хәрәкәтләрен имитацияләү осталыгын үстерү;</p> <p>3) зурларга ярдәм итү һәм гади хезмэт хәрәкәтләре үтәү теләге тәрбияләү.</p>
Февраль	
«Шундый ук предметны тап» дидактик уены	<p>1) үз фикерләрен, грамматик яктан дөрөс итеп, ике-өч сүздән торган гади жөмлөләр белән белдерергә өйрәтү, гомумиләштерү күнекмәсе булдыру, предметларны чынбарлыкта һәм рәсем дә танырга өйрәтү, предметларның билгеләнешен ачыклау, предмет исемнәрен атау хисабына (сабын, теш щёт касы, теш пастасы, сөлге) һәм сөйләмдә кулланылган фигуралар ярдәмендә сүзлекне активлаштыру һәм баету;</p> <p>2) тәрбияче сорауларына гади жөмлөләр белән тулы җавап бирү осталыгына ирешү, игътибарны, сенсор тою сәләтен үстерү;</p> <p>3) гигиена күнекмәләре тәрбияләү.</p>
«Теремкәй» рус халык әкиятен уку	<p>1) балаларны яңа эсәр белән таныштыру, әкиятне аңлап тыңларга өйрәтү;</p> <p>2) балаларның игътибарын үстерү;</p> <p>3) халык ижатына карата кызыксыну тәрбияләү.</p>
Машина һәм самолёт	<p>1) балаларны уенчыкларның өлешләрен, төсен, формасын аерырга һәм атарга өйрәтү; исемнәрен сыйфатлар белән яраклаштыру күнекмәләрен формалаштыруны дәвам итү, [у] сузык авазын әйтүдә күнектерү; очучы, очып китү, очып төшү, йөк машинасы, самолёт сүзләре хисабына сүзлекне активлаштыру, уенчыклар (машина, самолёт) белән таныштыруны дәвам итү;</p> <p>2) балаларның нинди? кайда? нәрсә ташый? сорауларына гади жөмлөләр белән җавап бирү осталыгына ирешү, игътибарын үстерү;</p> <p>3) шофёр, очучы һөнәрләренә хөрмәт тәрбияләү.</p>
Мәрьямне табык	<p>1) балаларны кайда? кая? сорауларына җавап бирергә, сөйләмдә өстенә, артына, астына сүзләрен кулланырга өйрәтү;</p> <p>2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү;</p> <p>3) уенга кызыксыну тәрбияләү.</p>
Март	
Ш. ГАЛИЕВНЕЦ «ЯЗ» ШИГЫРЕН УКУ	<p>1) балаларның шигъри эсәренә аңлап кабул итүләренә ирешү, язгы табигать турында мәгълүмат бирү, [т] авазын, <i>тып</i> аваз ияртемен дөрөс әйтергә күнектерү, сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру;</p> <p>2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, кызыксынучанлыгын үстерү;</p> <p>3) язгы табигать күренешләре белән соклану хисе тәрбияләү.</p>
Кына гөле	<p>1) балаларны бүлмә гөле — кына һәм аның өлешләре белән таныштыру; сабак, яфрак, чәчәк сүзләре хисабына сүзлекләрен активлаштыру;</p> <p>2) балаларның зурлар белән аралашуын, аларны аңлауларын, күзәтүчәнлекләрен, игътибарларын үстерү;</p> <p>3) бүлмә гөлләренә карата кызыксынучанлык, аларны карау теләге тәрбияләү.</p>
«Чуар тавык» әкиятен уку	<p>1) балаларны халык авыз ижаты эсәрләре белән таныштыруны дәвам итү, әкиятне тыңлау теләге тудыру; чуар, күкәй, алтын, гади, тычкан кебек сүзләр хисабына балаларның сүзлеген баету;</p> <p>2) тәрбияче башлаган жөмлөнә дәвам итү осталыгын, хәтерне, игътибарны, кабул итү сәләтен үстерү;</p> <p>3) әкият персонажларына карата кызыксыну тәрбияләү.</p>

Бүлмә гөлләрә (фикус, яран)	<p>1) балаларның гади сорауларга җавап бирү осталыгын камилләштерү, бүлмә гөлләрәнен өлешләрән өйрәтү, аларның сыйфат билгеләрән белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне баету;</p> <p>2) гөлләр белән кызыксынуларын үстерү;</p> <p>3) өлкәннәргә гөлләрне карарга ярдәм итү теләге тәрбияләү.</p>
Апрель	
Бармак уены белән таныштыру. «Йорт хайваннары» уен күнегүе	<p>1) халык авыз ижаты белән таныштыруны дәвам итү, катлаулы булмаган фразаларны кулланды күнектерү, йорт хайваннарының исемнәрән ныгыту; мөгри, кычкыра, мияулай, өрә фигыльләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру; [м], [у] авазларын дәрәс әйтергә өйрәтү;</p> <p>2) хәтерне, кабул итү сәләтен, авазларны әйтү күнекмәләрән үстерү;</p> <p>3) халык авыз ижатына, йорт хайваннарына карата кызыксыну тәрбияләү.</p>
Язгы урманда	<p>1) кайда? нинди? сорауларына җавап бирергә өйрәтү; өстә, агач төбәндә сүзләрән куллану хисабына сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; аваз ияртемнәрән ачык, төгәл әйтүдә күнектерү, [ш] авазының әйтелешен ныгыту, ел фасылларына бәйле табигатьтәге үзгәрешләр турындагы белемнәрне формалаштыруны дәвам итү;</p> <p>2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү;</p> <p>3) табигать объектларына сакчыл караш тәрбияләү.</p>
Бозау, бәрән, колын, кәжә бәти, сез кайда?	<p>1) балаларның йорт хайваннары турындагы белемнәрән кинәйтү; бозау, бәрән, колын, кәжә бәти сүзләр хисабына сүзлекне баету һәм активлаштыру; тәрбияче күрсәтмәләрән үтәү осталыгы формалаштыру;</p> <p>2) игътибарны, хәтерне үстерү;</p> <p>3) башкаларга ярдәм итү теләге, тыңлаучанлык, хайваннарга карата кайгыртучанлык тәрбияләү.</p>
Йөк Машинасы	<p>1) машина, аның өлешләрә турында балаларның белемнәрән арттыру, ком һәм аның үзлекләрә белән таныштыру; машинаның төрән, өлешләрән, комның үзлекләрән белдерә торган исемнәр, сыйфатлар хисабына сүзлекне активлаштыру; [в], [п] авазларының дәрәс әйтелүдә күнектерү;</p> <p>2) кызыксынучанлыкны, кабул итү сәләтен үстерү;</p> <p>3) тәрбияче һәм яшьтәшләрә белән аралашу теләге тәрбияләү.</p>
Балалар бакчасы ишегалдында	<p>1) исемнәр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына сүз байлыгын үстерү; фигыльләрне һәм сыйфатларны исемнәр белән яраклаштыруда күнектерү, балаларны бакча ишегалдында үсә торган үсемлекләр исем белән таныштыруны дәвам итү, табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында белемнәрне кинәйтү;</p> <p>2) төсләрне, матурлыкны белдерүче сыйфатлар ярдәмендә сөйләм теле компонентларын үстерү;</p> <p>3) табигать объектларына карата кызыксыну, хезмәткә хөрмәт тәрбияләү.</p>
Кызыксынучан тел	<p>1) балаларны [т], [д], [к], [к] авазлары кергән аваз ияртемнәрән әйтергә өйрәтү, аваз ияртемнәрән төрле югарылыктагы тавыш (калын, нечкә) белән әйтүдә күнектерү; [т], [д], [к], [к] авазларын сүзләрдә, фразаларда әйтүне ныгыту;</p> <p>2) [т], [д], [к], [к] авазларын әйтү хисабына сөйләм үстерү, балаларның фантазиясен баету;</p> <p>3) игътибарлылык тәрбияләү.</p>
Зоопарк	<p>1) жылы якта яшәүче хайваннар белән таныштыру, сөйләмдә исемнәрне берлек һәм күплек саннарда кулланырга өйрәтүне дәвам итү;</p> <p>2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын үстерү;</p> <p>3) жылы як хайваннарына карата мәрхәмәтлелек тәрбияләү.</p>

Рәхмәт, жәй!	1) балаларны яшелчәләренә, жиләк-жимешләренә төмә буенча аерырга өйрәтүне дәвам итү; яшелчәләр, жиләк-жимешләр, агачлар турындагы белемнәренә киңәйтү; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен үстерү; 3) табигатькә карата сакчыл караш тәрбияләү.
--------------	---

4. “Сәнгати-эстетик үсеш”

Сәнгать белән танышу.

Балаларны сынлы сәнгать эсәрләрен кабул итәргә, аларны әйләнә-тирә чынбарлыгыннан аерып ала белергә әзерләү. Сәнгатьнең төрле төрләрендәгә сәнгати чаралар (төс, аваз, форма, хәрәкәт, ишарәләр) белән таныштыру, төрле сәнгать төрләрен сәнгать образы аша аерырга өйрәтү.

Балаларны беренче тапкыр курчак театрына, балалар эшләре, курчаклар күргәзмәсенә барырга хәзерләү. Халык жәүһәрләренә һәм профессиональ сәнгать эсәрләренә, әдәбиятка, музыкаль эсәрләренә тыңлау һәм башкаруга кызыксыну тәрбияләү. Табигатьтә сезонлы үзгәрешләренә, әйләнә-тирәдәгә предметларның(төсө, формасы, зурлыгы: өй, палас, савыт-саба) матурлыгын күрә белергә өйрәтү.

Нәфәсәти үсеш мохите.

Балаларда төркемнең жиһазланышы һәм бизәлешенә (матур, уңайлы йорт жиһазлары, яңа уенчыклар, китап почмагында тәртипләп тезеп куелган төсле рәсемле китаплар) шатлык хисләре уяту. Үзләренә уңайлы һәм матур булсын өчен төркемдә чисталык һәм тәртип булдыруга омтылыш тәрбияләү.

Балаларның участкагы уен һәм шөгыйльләр өчен жиһаз белән таныштыру, аларның уңайлы, төрле төсле булуларын азсызыклау. Игътибарларын үсемлекләргә, аларның төрлеләгенә һәм матурлыгына юнәлтү.

Сурәтләү эшчәнлегә.

Нәфәсәти зинһәгә алуны үстерү, балаларның игътибарын әйләнә-тирәдәгә предметларның матурлыгына юнәлтү(үсемлекләр, хайваннар), шатлык хисләре уяту. Сурәтләү эшчәнлегә шөгыйльләренә кызыксыну тудыру. Рәсемдә, әвәләүдә, гади предмет һәм күренешләренә сурәтләргә өйрәтә, аларның образлы тәэсирләгән чагылдыра белү. Төп форманың, аның өлешләренә, төсенә матурлыгын күрә белергә өйрәтү. Предметны куллар белән тоту, контуры буенча әле бер, әле икенче кул белән йөртеп чыгу.

Табигать объектларының, рәсемнәренә халык уенчыкларының(Дымково, Филимоново уенчыклары, матрешкалар) балалар киём-салымнарының матурлыгын күрәргә өйрәтү. Табигать матурлыгына, сәнгать эсәрләренә(китап иллюстрацияләренә, халык һөнәрчеләгә әйберләренә, көнкүреш предметлары, киём-салым) уңай эмоциональ караш тәрбияләү.

Рәсемдә, әвәләүдә, кисеп ябыштыруда шәхси, шулай ук коллектив композицияләр ижат итәргә өйрәтү.

Халык уенчыклары турында күзаллауларны киңәйтү. Милли декоратив-гамәли сәнгате белән таныштыру(региональ үзенчәлекләргә нигезләнәп).

Балаларда, барлык эшләренә караганнан соң, ирешелгән нәтижәләр белән шатлану тойгысы уяту.

Рәсем.

Балаларга рәсемнәргә әйләнә-тирәдәгә предметларның һәм табигатьнең матурлыгын сурәтләп бирергә тәгъдим итү(ак болытлы зәңгәрсү күк йөзә, жилдә әйләнгәләп жиргә төшүче төрле төсле яфрактар, жиргә кунучы кар бөртекләре)

Карандаш, фломастер, пумаланы, мускулларны киренкеләндермичә һәм бармакларны каты кысмыйча, дәрәс итеп тотарга өйрәтү, рәсем ясаганда карандаш һәм пумала тоткан кулларның иркен хәрәкәтләнүенә ирешү. Пумаланы буяуга дәрәс итеп манарга өйрәтү. Пумаланы буяулы банкага пөхтә итеп манарга, артык буяуны банка кырыена ышкып төшерергә, башка төскә манганчы, пумаланы юарга. Юылган пумаланы йомшак чүпрәк яки кәгазь салфеткага сөртеп киптерергә гадәтләндерү.

Төс исемнәре белүләрен ныгыту(кызыл, зәңгәр, яшел, сары, ак, кара), Сурәтләнүче предметка туры килгән төснә сайлап алырга өйрәтү.

Декоратив эшчәнлеккә тарту, Дымково бизәкләре белән тәрбияче кисеп биргән уенчык силуэтларын(кош, кәжә, ат) һәм төрле предметларны бизәргә өйрәтү(савыт-саба, биялэйләр).
 Сзык, штрих, буялыш(мазки), тимгел-тимгел тапларны ритмик рәвештә төшерергә өйрәтү(агач яфрактары коела, яңгыр ява, жиргә ап-ак кар ява, “тып-тып-тып итә эре-эре тамчылар...”)
 Гади предметларны сурәтләргә, төрле юнәлештә туры сызыктар (озын, кыска) сызарга..

Әвәләү.

Әвәләү эшчәнлегенә кызыксыну тудыру. Балчык, пластилинның, пластик массаның үзлекләре һәм әвәләү ысуллары турындагы күзаллауларын ныгыту. Балчык һәм пластилин кисәкләрен туры һәм әйләнү хәрәкәтләр белән әвәләү, турыга әвәләгәндә барлыкка килгән таякчыкны божра ясап тоташтыру, шарны басып яссыландыру. Балчыкбелән пөхтә эш итү күнекмәләрен ныгыту, әвәләгән предметлар һәм кисәкләрне әвәләү тактасына кую.Балаларны берничә кисәктән торган катлаулы булмаган предметлар әвәләргә өйрәтү(аумас курчак, пирамида). Балаларга әвәләнгән фигуралардан коллектив композиция төзәргә тәгъдим итү(алмалар, телинкәдәге коймактар, аумас курчаклар әйлән-бәйлән уйныйлар). Балаларда күмәк эшнең нәтижәсен күрүдән шатлану хисе уяту.

Конструкцияләү

Өстәлдә һәм идәндә төзелеш материаллары белән уеннар оештырганда балаларны төзелеш материалларының аерым детальләре (шакмак, кирпич, цилиндр, такта) белән таныштыруны давам итү. Балаларның иң гади конструкцияләү осталыкларын үстерү. Үрнәк буенча гади генә корылмалар төзи белүләренә ирешү. Өлкәннәр белән бергәләп кечкенә манаралар һәм өйләр, машиналар төзәргә өйрәтү. Мөстәкыйль төзисе килү теләген хуплау.

Ае	№ һәм эшчәнлек темасы	Максат	Методлар һәм алымнар
1	2	3	4
Сентябрь	Адаптация чоры Балаларны төркемгә өйрәтү		Әңгәмә, эти-әниләр өчен анкеталар, консультацияләр
Октябрь	Песигә бубликтар (әвәләү)	Учларда туры юнәлештә таяктар әвәләргә өйрәтү, таяктарның ике башын тоташтырырга өйрәтү. Кул чуклары моторикасын үстерү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Үрдәккә ярмалар(рәсем)	Сары төс белән таныштыру; бармактар белән ясау күнекмәләрен ныгыту, рәсем сәнгәтенә кызыксыну тәрбияләү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Маэмайга сый (әвәләү)	Учларда туры юнәлештә таяктар әвәләргә өйрәтү, әвәләүгә кызыксыну уяту	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Сары комоклар (рәсем)	Сары төснә аера беләргә өйрәтүне давам итү, түгәрәк формалар ясауны күнектерү.Бармак белән ясау күнекмәләрен формалаштыру, ныгыту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№3 Кәжә бәтиләренә койма (Әвәләү)	Учларда туры юнәлештә таяктар әвәләргә өйрәтү, кызыксынучанлыкларын үстерү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Борчаклы матурчынаяк (рәсем)	Бармактар белән ясауны ныгыту. Контур эчендә генә	Аңлату Күрсәтү

		ясауны булдыру күнекмэлэрен формалаштыру	Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Сыерга чирэм (Эвэлэү)	Учларда туры юнөлөштө таяклар эвэлэргэ өйрөтү, яшел төснө аера белергэ өйрөтү.	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Машина тэгэрмэчлэре (рәсем)	Тэгэрэк формасындагы предметларны ясауны өйрөтү, карандашларны дөрес тотарга өйрөтү.	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Борчаклы матур чынаяк (эвэлэү)	Кызыл төснө аера белергэ өйрөтүне дэвам итү, түгэрэк формалар ясауны күнектерү. Бармак белән ясау күнекмэлэрен формалаштыру, ныгыту.	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Ноябрь	Курчакларга алмалар (рәсем)	Карандашлар белән эш итү күнекмэлэрен ныгыту тэгэрэк формасында предметлар ясауны булдыру	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Пэрэмэчлэр(эвэлэү)	Пластилин белән эшлэү алымнарын ныгыту; шар формасында комоклар эвэлэүне булдыру.	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Кечкенэ һәм зур өзлэр (рәсем)	Бармаклар белән ясауны булдыру һәм өзлэрне кэгазь битенэ билгеле бер тэртиптэ төшерүне өйрөтү	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Кэжэгэ ботаклар (эвэлэү)	Учларда туры юнөлөштө таяклар эвэлэргэ өйрөтү; предметларның формалары турында белемнэрен ныгыту	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Кошчык ботакта (рәсем)	Пумаланы дөрес тоту, буяуны алуны, юуны өйрөтү күнекмэлэре бирү; туры линиялэр ясау, үрнэк буенча төслэр сайлауны булдыру	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Куянга кишер (Эвэлэү)	Предметлар арасында охшашлыкларын табарга өйрөтү, пластилин белән пөхтэ итеп эш итергэ өйрөтү. Учларда туры юнөлөштө таяклар эвэлэүне ныгыту ,эш нэтижэсенэ һәм процессына кызыксыну уяту	Аңлату Күрсөтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
		Атның коерыгын буяу	Пумала белән эшлэү күнекмэлэрен ныгыту;

	(рәсем)	контурдан чыкмый гына дәрәс алымнар кулланып буярга өйрәтү.	Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Тычканга орлыклар (Әвәләү)	Сәнгать материалы буларак пластилинга кызыксыну уяту, аның хәләте һәм эш итә белү күнекмәләре белән таныштыру; зур кисәктән кечкенә кисәкләр чәметеп алу һәм учларда божра хәрәкәтендә әвәләү күнекмәләрен өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Тәлинка (рәсем)	Татар орнаментларын төшереп ясарга өйрәтү. Тәлинканең уртасына рәсемне төшерүне өйрәтүне дөвәм итү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Декабрь	Кар бабайга шар тәгәрәтү (әвәләү)	пластилин белән пөхтә итеп эш итергә өйрәтү; учлар арасында пластилинны тәгәрәк хәрәкәтләре ясап шар әвәләүне булдыру күнекмәләрен ныгыту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	песи балаларына туплар (рәсем)	Карандашны дәрәс тотып эш итә белү күнекмәләрен ныгыту, түгәрәк формасында предметлар ясау.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Кошларга жиләкләр (әвәләү)	Кызыл төснә аера һәм атый белергә өйрәтү, предметларның формасы турында белемнәрен ныгыту; зур кисәктән кечкенә кисәк пластилиннар чәметеп алу һәм аларны учларда әйләндереп шар әвәләүне булдыруны ныгыту	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Төрле төстәге капкалар (рәсем)	Карандаш белән ясауны өйрәтү, дуга сыман сызыклар ясарга өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Төрле төстәге шарлар (Әвәләү)	Учлар арасында пластилинны әйләндерү хәрәкәтләре ясап шар әвәләүне булдыру күнекмәләрен ныгыту	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Чыршыга шарлар (рәсем)	Төрле төсләр кулланып бармаклар белән ясауны ныгыту, төп төсләр турында белемнәрен ныгыту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау

	Түбэгэ таяклар (эвэлэү)	Уч төплөрендө пластилинны туры хэрэкэтлэр ясап эвэлэүне булдыру, үз ижатыңа кызыксыну уяту.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Түбэгэ таяклар (рәсем)	Рәсемдә билгеле форма сурәтлөп, туры өзекле сызыклар ясарга өйрөтү, рәсем ясау теләге тудыру.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Гыйнвар	Курай (Эвэлэү)	Учларда туры юнөлөштө таяклар эвэләргә өйрөтү, пөхтәлек тәрбиялөү	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Тэлинкэ (рәсем)	Пумала белән түгэрэк формасы ясарга өйрөтү, рәсем шөгыләнэ кызыксыну уяту.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Кар бабай (зур һәм кечкенэ шарлар эвэлэү) (эвэлэү)	Ак төснө таный белергә өйрөтү. Түгэрэк шарлар эвэлэүне камилләштерү.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№14 Песигэ шарф (рәсем)	Контурдан чыкмый гына буяулар белән дөрөс буяуны булдыру, төсләрнө таный һәм әйтэ белергә өйрөтү.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№15 Алмалар (эвэлэү)	Учларда туры юнөлөштө таяклар эвэләргә өйрөтү, кызыл, сары, яшел төсләрнө аера белергә өйрөтү.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№15 Карлы урам (рәсем)	Кәгазь битендә кирәкле урыннарда гына карларны ритмик сылау алымнары белән урнаштыруны өйрөтү	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Куянга кишер (эвэлэү)	Пластилин белән эвэлэү күнекмэләрен ныгытуны дөвам итү, эвэлэүгә кызыксыну уяту. Кызыл төснө аера белеүне ныгыту	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Февраль	№16 Тэлинкәнэ бизэү (рәсем)	Төслө тамгалар ясарга өйрөтү. Төсләрнө дөрөс сайларга өйрөтүне ныгыту.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№16 Аюларга тирән тэлинкэлэр (эвэлэү)	Уч төплөрендө пластилинны әйләндерү, уч төпләре белән кысу, бармаклар белән тирәнәйтү.	Аңлату Күрсэтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№17 Төслө тушлар	Карандашлар белән дөрөс	Аңлату

	(рәсем)	кулланырга өйрәтүне дәвам итү, түгәрәк формалары ясау, төсләрне ныгыту.	Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№17 Чэй тэлинкәсе (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны әйләндерү, нечкәртү, тактага сак итеп кую күнекмәләре бирү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№ 18 Суалчан (рәсем)	Карандашны дәрәс итеп тотып, туры һәм дулкын сыман сызыклар ясарга өйрәтүне дәвам итү, рәсемгә кызыксыну уяту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№18 Куянга пряник (эвэләү)	Пластилин белән эвэләү күнекмәләрен ныгытуны дәвам итү, эвэләүгә кызыксыну уяту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№19 Бублик (рәсем)	Түгәрәк формасын ясау күнекмәләрен ныгыту, буяулар белән ясау эшен камилләштерү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№19 Маэмайга печенье (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны әйләндерү, уч төпләре белән кысу.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Март	№20 Диңгез дулкыннары (рәсем)	Дулкын сыман сызыклар ясаны карандашлар ярдәмендә күнектерү һәм ныгыту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№20 Кызыл түшкә жиләкләр (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны әйләндерү. Үз эшеңә бәя бирергә өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№21 Арба (эвэләү)	туры һәм әйләндереп эвэләү күнекмәләрен ныгыту, бармаклар белән төбен ясау.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№21 Матур кул чатыры (рәсем)	Пумаланы дәрәс тотырга өйрәтү, котурдан чыкмый гына ясау күнекмәләрен бирү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№22 Кояш нурлары (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны туры юнәлештә эвэләүны ныгыту, сары төснә аера белергә өйрәтү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№22 Яңгыр (рәсем)	Яңгырны пумаланың очы белән нәзек сызыклар ясап сурәтләргә өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту

		Пумаланы дөрес тоту күнекмэләре бирү.	Иллюстратив материал Мактау
	№23 Әбиемә пирожки (Әвәләү)	Шар формасында пластилиннан әйберләр әвәләүне ныгыту һәм әвәләүгә кызыксыну уяту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№23 Юллар (рәсем)	Юллар ясауны ныгыту, киң-тар мәгънәләрен аңлату.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Апрель	№24 Язгы чирәм(әвәләү)	Зур бер бөтен кисәктән кечкенә кисәк пластилинны чөметеп алуны өйрәтүне дөвам итү, алардан таяклар әвәләү, пөхтәлек тәрбияләү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№24 Дингез (рәсем)	Буяулар белән эш итәргә өйрәтү, дулкын сыман сызыклар ясауны өйрәтүне дөвам итү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№25 Тычканга сыр (әвәләү)	Шарларны әйләндереп әвәләү күнекмәләрен бирү, тартып сузу, пөхтәлеккә өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№25 Төрле төстәге божралар (рәсем)	Билгеле бер форманы рәсемдә сурәтләргә өйрәтү, куллар белән түгәрәк сыман хәрәкәтләр ясауны ныгыту. Төрле төстәге карандашлар белән куллана белүне үстөрү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№26 Төрле төстәге тәгәрмәчләр(әвәләү)	Шарларны әйләндереп әвәләү күнекмәләрен бирү, тартып сузу, пөхтәлеккә өйрәтү, төсләрне ныгыту буенча белемнәрен ныгыту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№26 Коймалар (рәсем)	Пумаланы дөрес тоту күнекмәләре бирү, пумала белән туры сызыклар ясауны булдыру, рәсемгә карата кызыксыну уяту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№27 Йомырка (әвәләү)	Шарларны әйләндереп әвәләү күнекмәләрен бирү, пөхтәлеккә өйрәтү. Кул чукалары моторикасын үстөрү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№27 Күлмәкне бизәү (рәсем)	Күлмәк силуэтына дулкынлы, туры линияләр, ритмик рәвештә тамгалар төшерүне өйрәтү, төсләрне кабул итү күнекмәләре үстөрү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№29 Кыяр (әвәләү)	Яшел төсне аера белергә өйрәтү, уч төпләрендә	Аңлату Күрсәтү

		пластилинны эвэләүне ныгыту.	Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
Май	№30 Песигә сосискалар (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны эвэләтү күнекмәләрен камилләштерү. Килеп чыкан ижатыңа соклану уяту.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Баскыч (эвэләү)	уч төпләрендә пластилинны эвэләргә өйрәтүне давам итү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Яңгыр ява (рәсем)	Пумаланың кәгазь битенә төген куеп ясау күнекмәләрен бирү. Килеп чыккан күренешне күрә белергә өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№31 Жир жиләге (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны һәм башка алымнарны кулланып эвэләүне күнекмәләрен камилләштерү, кызыл төсне аера белергә өйрәтү	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Кояш нурлары (рәсем)	Буяулар белән куллануны камилләштерү, сары төсне аера белү күнекмәләре бирү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	Баскыч (эвэләү)	Уч төпләрендә пластилинны эвэләү күнекмәләре бирү, пөхтәлеккә өйрәтү.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау
	№31 Төрле төстәге туплар(рәсем)	Түгәрәк формасында предметларны пумала белән ясауны, төп төсләрне истә калдыру.	Аңлату Күрсәтү Ныгыту Иллюстратив материал Мактау

Беренче кечкенәләр төркемендә музыка эшчәнлегенә перспективәш планы.

Сентябрь. Тема: “Көз”			
	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкага, музыкаль әсәрләрен тыңлауга кызыксыну уяту. Тыныч һәм дәртле жырларны, төрле характердагы музыкаль әсәрләрен игътибар белән тыңларга күнектерү.	“Курчагым”, М. Эндәржанова муз.; “Шылтыравык белән уен”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Куян”, Ф. Шәймәрданова муз.; «Лошадка», Е. Тиличсеева

			муз.
	2. Жырлау.	Балаларны жырлауга, кушылып жырлауга, жырларны игътибар белән тыңлауга омтылышларын активлаштыру.	“Чэбэк – чэбэк”, Р. Гатина муз.; “Чэп – чэп, чэптеки”, Г. Гыйлэжетдинова муз.; “Бэү – бэү”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Птичка”; “Баю”, М. Раухвергер муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Төп хәрәкәтләрне музыка характерына туры китереп башкара белү күнекмәләрен камилләштерү. Ритмлы хәрәкәтләрне ясарга өйрәтүне дәвам итү.	“Йөрибиз”, Н. Бакиева муз.; “Марш и бег”, Е. Тиличеева муз. “Ходим – бегаем”, Е. Тиличеева муз.
	<i>Биоләр.</i>	Музыканы зинһенгә алуның эмоциональлеген һәм образлылыгын хәрәкәтләр аша үстерү.	“Аерым бию”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Шылтыравык белән уен”, Л. Хисмәтуллина муз. «Пляска с листочками», Макшанцева муз.
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Уңай эмоциональ халәт саклап, шат күңел белән уйнарга дәртләндерү.	“Кояшкай”, Р. Гатина муз.;
	II. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Курчак театры белән таныштыру. Театр тамашасына кызыксыну уяту. Дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.	Курчак театры: “Кәжә бәтиләре һәм бүре”, татар халык әкиятә.

О к т я б р ь . Т е м а : “ М и н н ә м м и н е м г а и л ә м ”			
	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштерү.	I. Музыка шөгьльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкаль әсәрләргә ахырга кадәр игътибар белән тыңларга күнектәрү. Жырда кем яисә нәрсә турында сүз баруын аңларга өйрәтү.	“Сыер”, М. Мозаффаров муз.; “Песи”, Р. Ахиярова муз.; “Көз килде”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Наша погребушка”, И. Арсеев муз.; “Зайка”, р.х.ж., Ан. Александров эшк.
	2. Жырлау.	Балаларга жырларның эчтәлеген аңларга булышу. Жырда кабатланган музыкаль фразаларны кушылып жырларга өйрәтү.	“Акбай”, Т. Вафина муз.; “Собачка”, М. Раухвергер муз.; “Мәчәм йоклый”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Кошка”, Ан. Александров муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Өлкәннәр күрсәткән хәрәкәтләрне үзләштерү, яңадан кабатлап күрсәтә белү мөмкинлекләрен үстерү. Балаларны аяк очларында жинелчә йөгерегә өйрәтү.	“Йөрибиз - биибез”, Р. Еникеева муз.; “Без йөрибиз”, В. Вәлиева муз.; “Дождик”, Е. Макшанцева муз.

	<i>Биолар.</i>	Хэрэкэтлэрне музыка белән бергә башлап, музыканың ахырына бергә тәмамларга өйрөтү.	“Курчак белән бию”, М. Өндәржанова муз. “Бубен”, Е. Макшанцева сүз.
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Күңелле уеннан балаларда шатлык хисләрә уяту.	“Акбай белән уен”, Л. Хисмәтуллина муз.
	II.Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстерү, эмоциональ җавап хисләрә тәрбияләү.	“Минем яраткан уенчыкларым”. Тематик чара. “Яфракларбәйрәме”.Бәйрәм.

Ноябрь. Тема: “Минем йортым, минем шәһәрәм”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I.Музыка шөгыйләрә:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкага, музыкаль әсәрләргә тыңлауға кызыксыну уяту. Сурәтләр характерындагы музыка әсәрләрен тыңларга күнәктәрү.	“Өтәч”, Ж. Фәйзи муз.; “Курчак”, т.х.к., А. Монасыпов муз.; “Песи”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Кошка”, Ан. Александров муз.; “Слон”, “Куры и петухи”, К. Сен – Санс муз.
	2. Жырлау.	Балаларны жырда кабатланган музыкаль фразаларны тәрбиячегә кушылып жырларга өйрөтү. Жырның эчтәлеген аңларга булышу.	“Өтәчкәй”, Т. Вафина муз.; “Песи”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Дождик”, р.х.к., В. Фере эшк.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Музыкага атлап һәм йөгереп йори белүләрен камилләштерү. Төрле жәнлек хәрәкәтләрен күрсәтергә өйрөтү.	“Марш”, “Йөгерегә өйрәнәбез”, Л. Шиһабетдинова муз.; “Козлятки”, укр.х.к., Е. Макшанцева эшк.
	<i>Биолар.</i>	Яңа хәрәкәтләр үзләштерү, өлкәннәр күрсәткән хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә кабатлап күрсәтә белү мөмкинлекләрен үстерү.	“Бию”, т.х.к.; Ф.Жәләлетдинова эшк.;
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Образлы уен хәрәкәтләре белән танышу.	“Күрсәт, әле үскәнем”, т.х.к., Р. Еникеева эшк.
	II.Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстерү, балаларда шатлык хисләрә уяту.	“Урмандагы куянар”. Тематик чара.

Декабрь. Тема: “Яңа ел бәйрәме”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
--	---	--	---------------------------

“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкөлөрө белен интегралылаштыруу.	I. Музыка шөгыллөрө:	Максат: Балаларның музыкальлеклөрөн, музыканы хис – тойгы белен кабул итү сэләтлөрөн үстөрү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкага, музыкаль эсэрлөрне тыңлауга кызыксыну уяту. Тыныч һәм дөртле жырларны, төрле характердагы музыкаль эсэрлөрне игътибар белен тыңларга күнектөрү.	“Ап – ак карлар”, Г. Гәрәева муз.; “Йокла, курчак”, М. Мозаффаров муз.; “Без йөрибиз”, В. Вәлиева муз.; “Фонарики”, Р. Рустамов муз.
	2. Жырлау.	Балаларны жырлауга, кушылып жырлауга, жырларны игътибар белен тыңлауга омтылышларын активлаштыру. Баланы аерым жырлауга күнектөрү.	“Чыршы янында”, Г. Гәрәева муз.; “Курчагымны тирбәтәм”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Елочка”, Е. Тиличеева муз.; “Дед Мороз”, А. Филиппенко муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Төп хәрәкәтләрне музыка характерына туры китереп башкара белү күнекмәләрөн камилләштырү. Дөртле һәм күңелле хәрәкәтләнәргә өйрәтү.	“Без бердәм атлыйбыз”, Н. Бакиева муз.; “Поезд”, Н. Метлов муз.
	<i>Биоләр.</i>	Парлап тотынып басырга, әйләнәргә өйрәтү. Музыканың характеры, эчтәлегә үзгәрүгә карап, хәрәкәтләрне үзгәртәргә өйрәтү.	“Чыршы янында жырлап бию”, Т. Вафина муз. “Бию”, т.х.к., Ф. Жәләлетдинова эшк.; “Күңелле шылтыравык”, Г. Гыйләжетдинова муз.
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Музыкаль уенга кызыксыну уяту. Уенның эчтәлеген аңлай белергә өйрәтү, уеннарда катнашу теләген үстөрү.	“Өй алдында чебиләр”, Л. Батыр – Болгари муз. “Ак куян”, М. Бикбова муз.; “Кар бөртеге”, Р. Ахиярова муз.
	II. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Күңелле бәйрәмдә катнашудан балаларда шатлык хисләре уяту, кинәндерү.	“Кышкы әкият”. Тематик чара. “Кыш бабай кунакка килгән”. Бәйрәм.

Гыйнвар. Т е м а : “ К ы ш ”			
	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкөлөрө белен интегралылаштыруу.	I. Музыка шөгыллөрө:	Максат: Балаларның музыкальлеклөрөн, музыканы хис – тойгы белен кабул итү сэләтлөрөн үстөрү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкага, музыкаль эсэрлөрне тыңлауга кызыксыну уяту. Тыныч һәм дөртле жырларны, төрле характердагы музыкаль эсэрлөрне игътибар белен тыңларга күнектөрү.	“Бәтиләр”, “Колын”, Ә. Бакиров муз.; “Шаян тавык”, Ф. Шәймәрданова муз.
	2. Жырлау.	Балаларны музыка инструментына кушылып жырларга, жырларны тыңлай һәм танып белергә өйрәтү.	“Тукран”, Н. Бакиева муз.; “Аткаем”, М. Әндәржанова муз.

	3. Музыкаль – ритмик хэрэгэтлэр. <i>Уен күнегүлэре.</i>	Төп хэрэгэтлэрне музыка характерына туры китереп башкара белү күнекмэлэрен камиллэштүрү. Тыныч һәм дэртле музыка характерын хэрэгэтлэрдә күрсәтергә өйрөтү.	“Топ – топ”, р.х.к.; “Бодрый шаг”, В. Герчик муз.
	<i>Биолар.</i>	Био хэрэгэтлэрен өйрөтүне дәвам итү, хэрэгэтне музыка белән башлап, музыка ахырында бергә бетерергә өйрөтү.	“Бу – мин”, Ә. Зиннуров муз.; “Акбай белән уен”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Куып тот”, Ф. Шәймәрданова муз.
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Музыкаль уеннарга кызыксыну уяту. Тыныч һәм мөстәкыйль уйнарга күнектерү.	“Айгөлне йоклатабыз”, Р. Гагина муз.; “Чыпчык”, Л. Хисмәтуллина муз.
	II.Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстөрү, балаларда шатлык хисләре уяту. Уенчык персонажларның хэрэгэтлэрен күзәтә белүлэрен, хис – кичерешләр белән жавап бирү сәләтлэрен үстөрү.	“Кем нәрсә ярата?”, М.Зиннурова. Курчак театры

Февраль. Тема: “Ватанны саклаучылар көне”			
	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштүрү.	I.Музыка шөгьльлэре:	Максат: Балаларның музыкальлеклэрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтлэрен үстөрү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкага, музыкаль эсэрлэрне тыңлауга кызыксыну уяту. Музыкаль эсэрлэрне ахырга кадәр игътибар белән тыңларга күнектерү, нәрсә турында сүз баруын аңларга өйрөтү.	“Өй алдында чебилэр”, Л. Б. – Болгари муз.; “Мөчөм йоклый”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Ак куян”, М. Бикбова муз.
	2. Жырлау.	Балаларны жырлауга, кушылып жырлауга, жырларны игътибар белән тыңлауга омтылышларын активлаштыру. Олыларга кушылып жырны башларга, кычкырмыйча жырларга өйрөтү.	“Әйдә”, Г. Ильина муз.; “Маму поздравляют малыши”, Т. Попатенко муз.; “Әниемә бүлөк”, Г. Гәрәева муз.
	3. Музыкаль – ритмик хэрэгэтлэр. <i>Уен күнегүлэре.</i>	Ритмлы хэрэгэтлэрне ясарга өйрөтүне дәвам итү. Тыныч һәм дэртле музыка характерын хэрэгэтлэрдә күрсәтергә өйрөтү.	“Паровоз”, З. Компанейц муз.; “Пружинка” – парлап әйләнү, М. Раухвергер муз.
	<i>Биолар.</i>	Музыканың характеры, эчтәлегә үзгәрүгә карап, хэрэгэтлэрне үзгәрттергә өйрөтү. Предметлар белән хэрэгэтлэренгә өйрөтү.	“Әйдә”, Г. Ильина муз. “Яулык кемнең кулында”, Т. Вафина муз.; “Пляска с платочком”, Е. Тиличеева муз.; “Биик бергәләп”, Л. Хисмәтуллина муз.
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Уен хэрэгэтлэрен предметлар белән кызыклы һәм мавыктыргыч итеп уйнарга өйрөтү.	“Без яулыклар юабыз”, С. Сабирова муз.
	II.Күңел ачу чаралары һәм	Балаларның активлыкларын үстөрү, катнашуга тарту, балаларда шатлык хисләре уяту.	“Камыр малайның дуслары”. Спорт уены

	бэйрэмнәр.		
--	------------	--	--

Март. Тема: “Халықларның горейф гадәтләре һәм милли йолалары”			
	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I.Музыка шөгильләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкаль әсәрләргә ахырына кадәр игътибар белән тыңларга күнектәрү. Инструменталь музыка тыңларга өйрәтү.	“Яз жите”, Ж.Фәйзи муз.; “Тамчылар”, Р. Ахиярова муз.; “Кошлар оча”, М. Салихов муз.
	2. Жырлау.	Балаларга жырларның эчтәлеген аңларга булышу. Жырда кабатланган музыкаль фразаларны тәрбиячегә кушылып жырларга өйрәтү.	“Кәккүк”, Н. Бакиева муз.; “Кошчык”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Пирожки”, А. Филиппенко муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Төп хәрәкәтләргә музыка характерына туры китереп башкара белү күнекмәләрен камилләштерү. Ритмлы хәрәкәтләргә ясарга өйрәтүгә дәвам итү.	“Кошлар оча”, (Юмореска), М. Салихов муз.
	<i>Биоләр.</i>	Өлкәннәр күрсәткән гади бию хәрәкәтләрен үзләштерү. Музыканың характеры, эчтәлегә үзгәргә карап, хәрәкәтләргә үзгәртүгә өйрәтү.	“Бармаклар – куллар”, т.х.к., Л. Шиһабетдинова эшк.; “Әйдә, биик”, Р. Еникеева муз.
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Балаларның уңай эмоциональ халәтен саклап, шат күңел белән уйнарга дәртләндерү.	“Акбай”, т.х.к., Л. Хисмәтуллина эшк.; “Күңелле поезд”, З. Ибраһимова муз.
	II.Күңел ачу чаралары һәм бэйрэмнәр.	Балаларның нәфәсәти тойгыларын үстерү. Әниләргә мәхәббәт тәрбияләү. Курчак театры геройларының гамәлләрен күзәтергә өйрәтү.	“Әнием, кадрлем!”. Мәктәпкә әзерлек төркеме балалары концерты. “Гали белән кәжә”, Г.Тукай. Курчак театры.

Апрель. Тема: “Яз”			
	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I.Музыка шөгильләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау.	Музыкага, музыкаль әсәрләргә тыңлауга кызыксыну уяту. Жырда кем яисә нәрсә турында сүз баруын аңларга өйрәтү. Музыкаль авазларны, югарылыгына карап, аерырга өйрәтү.	“Кошчык”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Биик бергәләп”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Курчак белән бию”, М. Әндәржанова муз.
	2. Жырлау.	Балаларны жырлауга, кушылып жырлауга,	“Яңгыр, яу!”, “Кояш,

		жырларны игътибар белән тыңлауга омтылышларын активлаштыру. Табигый тавыш белән, кычкырмыйча жырларга өйрәтү.	чык!”, Ф. Жәләлетдинова эшк.; “Бәтиләр”, Ә. Бакиров муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Ритмлы хәрәкәтләрне ясарга өйрәтүне дәвам итү.	“Чәп – чәп, чәптеки” (Муз. дид. уен), Г. Гыйләжетдинова муз.
	<i>Биоләр.</i>	Жиңел бию хәрәкәтләрән үзләштерүне, парлап басу, йөрү, парлап әйләнү хәрәкәтләрән үзләштерүне дәвам итү. Хәрәкәтләрне музыка белән бергә башлап, музыканың ахырына бергә тәмамларга өйрәтү.	“Балалар биюе”, З. Гыйбадуллин муз.; “Төлләр үсә”, т.х.к., Р. Еникеева эшк. “Би – би үс, әйдә”, Л. Шиһабетдинова муз.;
	<i>Жырлы уеннар.</i>	Музыкаль уенга кызыксыну уяту. Уенның эчтәлеген аңлый белергә өйрәтү, уеннарда катнашу теләген үстерү.	“Куышу”, Ф. Шәймәрданова муз.
	II.Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстерү, балаларда шатлык хисләре уяту. Балаларның нәфәсәти тойгыларын үстерү.	“Уен – мезәкләр”. Тематик чара. “Кояш, чык!”. Бәйрәм.

М а й . Т е м а : “ Ж ә й ”			
	Музыка эшчәнлеген оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштерү.	I.Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау.	Тыныч һәм дөртле жырларны ахырына кадәр игътибар белән тыңларга күнектәрү. Жырның эчтәлеген аңларга булышу.	“Кайда безнең кулларыбыз”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Бармаклар – куллар”, т.х.к., Л. Шиһабетдинов эшк.; “Әйдә, биик”, Р. Еникеева муз.; “Куышу”, Ф. Шәймәрданова муз.
	2. Жырлау.	Балаларны жырлауга, кушылып жырлауга, жырларны игътибар белән тыңлауга омтылышларын активлаштыру. Жырда кабатланган музыкаль фразаларны тәрбиячегә кушылып һәм мөстәкыйль көйләргә өйрәтү.	“Безнең нәни Әнисә”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Язгы тамчы”, М. Шәмсетдинова муз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>Уен күнегүләре.</i>	Ритмлы хәрәкәтләрне ясарга өйрәтүне дәвам итү.	“Чәбәк – чәбәк”, Р. Гатина муз.; “Көчле - әкрән” (Муз. дид. уен), Р. Еникеева муз.
	<i>Биоләр.</i>	Яңа бию хәрәкәтләре үзләштерү, өлкәннәр күрсәткән хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә кабатлап күрсәтә белә мөмкинлекләрен үстерү.	“Шылтыравык”, М. Бикбова муз.; “Нинди матур түгәрәк”, З. Ибраһимова муз.; “Әпипә”, т.х.к. Р. Еникеева эшк.

	<i>Жырлы уеннар.</i>	Музыкаль уенга кызыксыну уяту. Уенның эчтәлеген аңлый белергә өйрәтү, уеннарда катнашу теләген үстерү.	“Кайда безнең кулларыбыз?”, Ф. Шәймәрданова муз. “Түгәрәк уен”, Р. Сәлмәнов муз.
	II.Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның активлыкларын үстерү, балаларда шатлык хисләре уяту. Курчак театры геройларының гамәлләрен күзәтергә өйрәтү.	“Музыкаль уенчыклар”. Тематик чара. “Жиләккә барганда”, Ж.Тәржеманов. Курчак театры.

5. “Физик үсеш”

Балаларның сәламәтлекләрен саклау һәм ныгыту эшен дәвам итү; гәүдә төзлеген формалаштыру, даими рәвештә организмны чыныктыру, шөгыйльләрдә һәм көндәлек эшчәнлек вакытында төп хәрәкәт төрләрен үстерү, камилләштерү, чисталык күнекмәләре тәрбияләү өчен шартлар тудыру. Балаларның әйләнә-тирәдә ориентлаша белүләрен камилләштерү. Күмәк уеннарда һәм физик күнегүләрдә балаларның катнашуларын хуплау. Балаларда уңай кичерешләр, мөстәкыйль хәрәкәт эшчәнлегендә активлык формалаштыруга булышлык итү.

Балаларның психик һәм физик сәламәтлекләрен саклау һәм ныгыту.

Һава, кояш, судан файдаланып, чыныктыру чаралары комплексын уздыру.

Балаларны бина эчендә жиңел киенеп йөрергә күнектерү. Көндәлек режимга китереп саф һавада йөртү. Һәр көн 5-6 минутлык иртәнге гимнастика үткөрү. Һавада йөргәндә хәрәкәтле күмәк уеннарда һәм физик күнегүләрдә катнашырга күнектерү. Физик күнегүләргә кызыксыну уяту, шөгыйльләрдән тыш вакытларда физкультура жиһазларыннан файдаланырга өйрәтү. Шартлар булган очракта балаларны йөзәргә өйрәтү.

Культура-гигиена күнекмәләрен тәрбияләү.

Балаларны пөхтәлеккә, тышкы кыяфәтләрен тәртиптә тотарга күнектерү. Кулларны, битләрен, колакларны мөстәкыйль рәвештә чиста итеп юарга, сабыннан дөрес файдаланырга; юынганнан соң коры итеп сөртенергә, сөлгене урынына элөп куярга; тарактан һәм кульяулыктан файдаланырга өйрәтү. өстәл янында үз-үзеңне дөрес тотуның иң гади күнекмәләрен формалаштыру: аш һәм чәй кашыкларын, чәнечке һәм салфетканы дөрес куллану; ипине вакламаска, азыкны түкми-чәчми ашарга. Ризыкны авызны ябып чәйнәргә, авызда ризык бар килеш сөйләшмәскә өйрәтү.

Сәләмәт тормыш нигезләрен формалаштыру.

Тойгы органнарын аера белү осталыкларнын үстерү(күз, авыз, борын, колак)

Файдалы һәм зарарлы азык-төлек турында күзаллау булдыру. Сәләмәтлекнең әһәмиятен аңлату, сәләмәт яшәү рәвеше тәрбияләү өчен шартлар тудыру. Үз сәләмәтлегенә һәм якын кешеләрнең сәләмәтлегенә сакчыл караш тәрбияләү.

Көндәлек тормышта гигиена күнекмәләрен үтәүгә һәм пөхтәлек булдыруга ихтыяж формалаштыру.

“Физик культура” белем бирү өлкәсе.

“Физик культура” белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларда физик культура шөгыйльләрендә кызыксыну һәм аңлы караш, гармонияле физик үсеш формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Физик сыйфатларны үстерү.

Иркенләп чабу һәм йөреш осталыкларын үстерү.

Берәмтекләп колоннанга, шеренгага, түгәрәккә тезелә белү осталыкларын үстерү, тезелгәннән соң үз урыннарын таба белү.

Утырган жирдән, баскан килеш, йөргәндә, күнегүләр ясаганда гәүдәне дөрес тоту, әйләнә-тирәдә ориентлаша белергә өйрәтү.

Төп хэрэгэтлэрне камиллэштөрү.

Дэртле итеп ике аякта этенеп сикерү, дөрес итеп жиргэ төшергэ өйрэтү.

Дэртле итеп тупларны этеп жибэрү осталыкларын үстерү.

Шуышу осталыкларын үстерү.

Хэрэгэтле уеннарда балаларның хэрэгэт активлыкларын формалаштыру.

Шуышу, үрмэләү күнекмэләрен үстерүче уеннарны, тупны ыргыту һәм тотып алу уеннарын хуплау.

Месяц	№ и Тема занятия	Цель	Методы и приемы	Форма организации
1	2	3	4	5
Сентябрь	Адаптация Набор детей в группу		Беседа, анкетирование родителей, консультации	игры по инициативе воспитателя(сюжетно-дидактические). Занятия-развлечения
Октябрь	№ 1 «Бегите ко мне»	Учить начинать ходьбу по сигналу, ходить по поверхности. Ориентироваться в пространстве групповой комнаты.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный примерсравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№2 «Прячем мишку»	Развивать равновесие, двигательную активность, укреплять мышцы туловища и ног.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный примерсравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№3 «Погремушки»	Учить ходить и бегать, меняя направление на определенный сигнал, развивать внимание, умение ползать.	Объяснение Показ Дидактические Игры, личный примерсравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№4 «Ау, ау»	Учить ползать на четвереньках, ориентироваться в пространстве.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный примерсравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№ 5 «Все дальше и выше»	Развивать внимание, ловкость, формировать умения ловить мяч, соблюдать указанное направление во время ходьбы и бега.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный примерсравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№6 «Пляшут малыши»	Обучать бегать в разных направлениях, не мешая друг другу, совершенствовать ритмичные движения под простую мелодию	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный примерсравнение, поощрени	Игра Беседа Занятие групповое
	№7 «Наседка и цыплята»	Учить ходить по ограниченной поверхности, подлезать под веревку и бросать предметы вдаль правой и левой рукой.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№8 «Баю - баюшки баю»	Учить бегать в одном направлении, развивать	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры,	Игра Беседа

		внимание, ловкость и быстроту.	личный пример сравнение, поощрение	Занятие групповое
	№9 «Все захлопали в ладоши»	Учить бегать в определенном направлении, развивать умение реагировать на сигнал, сочетать свои действия с текстом песни.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№10 «Догони мяч»	Учить ползать и катать мяч, развивать умение действовать по сигналу, тренировать зрение и слух.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№11 «Тучи и ветер»	Познакомить с выполнением прыжка на двух ногах, учить бросать предмет в горизонтальную цель в определенном направлении.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№12 «Чижик»	Учить ходить по гимнастической скамейке, бросать мяч вдаль из-за головы двумя руками, ползать на четвереньках, развивать чувство равновесия.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
Ноябрь	№13 «Птички»	Учить прыгать в длину с места, закреплять метание вдаль из-за головы, способствовать чувству равновесия и координации движений.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№14 «Воробушки»	Учить ходить парами в определенном направлении, приучать внимательно слушать и ждать сигнала ля начала движений.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№15 «Собачка»	Учить ходить по наклонной доске, метать вдаль от груди, согласовывать движения с движениями других детей.	ОбъяснениеПоказ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
Ноябрь	№16 «Вороны»	Учить бросать мяч разными способами, ходить по наклонной доске, ритмично двигаться, развивать чувство равновесия, глазомер, способность к подражанию.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№17 «Лови меня»	Закреплять умения прыгать в длину с места, бросать вдаль правой рукой и левой, переступать через препятствия.		
	№18 «Мяч»	Учить ходить по кругу, взявшись за руки, ползать на четвереньках, переступать через препятствия, катать мяч.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№19	Учить ходьбе в разных		

	«Заинька»	направлениях, не наталкиваясь друг на друга, ходьбе по наклонной доске, перекачиванию мяча друг другу.		
	№20 «Пчелка»	Учить в определенном направлении, подлезать под рейку, прыгать в длину с места на двух ногах.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№21 «Мы ногами топ-топ-топ»	Учить метать в горизонтальную цель, прыгать в длину с места, ходить по кругу, двигаться под музыку.		
	№22 «Кот и мыши»	Учить ходить по гимнастической скамейке, не теряя равновесия, катать мяч с попаданием в ворота под дугу.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№23 «Собираем шарики»	Учить прыгать в длину с места, ходить по наклонной доске вверх и вниз, развивать ловкость и глазомер, чувство равновесия, умение различать цвет и форму предмета.		
	№24 «Игра с шишками»	Учить прыгать в длину с места на двух ногах, ползать на четвереньках, подлезать под рейку.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№25 «Беги, лови!»	Учить бросать вдаль правой и левой рукой, ползать на четвереньках по гимнастической скамейке, развивать внимание.		
Декабрь	№26 «Выпал беленький снежок»	Учить ходьбе по наклонной доске вверх и вниз, бросать и ловить мяч, выполнять упражнения с другими детьми.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№27 «С собачкой»	Закреплять умение бросать в даль, ходить по гимнастической скамейке, ходить друг за другом со сменой направления.		
	№28 «Мы топаем»	Прыгать в длину с места, ходить по гимнастической скамейке, развивать чувство равновесия.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№29 «Пройди по ребристой доске»	Закреплять умение ходить в колонне по одному, прыгать в длину с места.		
	№30 «Воронята»	Закреплять умения ползать и подлезать под веревку, бросать вдаль из-за головы		

		только по сигналу, развивать способность к подражанию, внимание.		
	№31 «Раз, два, три – лови!»	Совершенствовать прыжки в длину с места, ходьбу по наклонной доске, развивать чувство равновесия, глазомер и координацию движений.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№32 «Выпал беленький снежок»	Закреплять умения ползать по гимнастической скамейке, метать вдаль правой и левой рукой, учить быстро реагировать на сигнал.		
	№33 «Снежинки и ветер»	Учить катать мяч, соблюдая направление при катании, развивать координацию движений, учить дружно играть.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№34 «Мяч с горки»	Ползать по гимнастической скамейке, приучать выполнять задания самостоятельно, формировать правильную осанку.		
	№35 «Прятки»	Закреплять умения ходить и бегать в колонне по одному, прыгать в длину с места, развивать глазомер.		
	№36 «Вот сидит наш пес Барбос»	Закреплять умение прыгать в длину с места, ползать на четвереньках и подлезать под рейку.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
Январь	№37 «Затейники»	Закреплять умение метать в даль правой и левой рукой, ходить по наклонной доске.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№38 «Гуси»	Закреплять умения метать в горизонтальную цель, прыгать в длину с места, развивать умение ориентироваться в пространстве.		
	№39 «Найди, где спрятана кукла.»	Учить спрыгивать с гимнастической скамейки, ходить по ней, ползать и подлезать, быстро реагировать на сигнал.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№40 «Мишенька»	Закреплять умение катать мяч к друг другу, метать вдаль из-за головы, быстро реагировать на сигнал, дружно действовать в коллективе.		
	№41 «Мороз – красный	Закреплять умение катать мяч в цель, метать вдаль из-		

	нос»	за головы, развивать ловкость, выдержку терпение.		
	№42 «Прибежали в уголок»	Закреплять умение ползать и подлезать под рейку, прыгать в длину с места, умение ориентироваться в пространстве.		
	№43 «Берегись, заморожу!»	Закреплять умения бросать в цель, прыгать в длину, развивать глазомер, быстроту, умение ориентироваться в пространстве.		
	№44 «Лиса в курятнике»	Закреплять умения ходить по гимнастической скамейке, бросать и ловить мяч, умение ориентироваться в пространстве.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
Февраль	№45 «Кот Васька»	Закреплять умения ползать по гимнастической скамейке, развивать координацию движений, быстроту, умение быстро реагировать на сигнал.		
	№46 «Огород»	Учить катать мяч, ползать на четвереньках, развивать координацию движений, глазомер, учить действовать по команде.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№47 «Куры и петух»	Закреплять умение катать мяч в цель, Развивать чувство равновесия, глазомер, точность движений.		
	№48 «Куры и петух»	Закреплять умения ходить по гимнастической скамейке, прыгать в длину с места на 2-х ногах, учить быстро реагировать на сигнал.		
	№49 «Игра в лошадки»	Закреплять умение бросать мяч вдаль двумя руками из-за головы, катать мяч в ворота.		
	№50 «Ноги маленькие, ноги большие»	Учить ходить по гимнастической скамейке, спрыгивать с нее, метать вдаль из-за головы, катать мяч в ворота.		
	№51 «Допрыгни до ладошки»	Закреплять умение ходить по наклонной доске, развивать ловкость, быстроту реакции и движений.		

	№52 «Бабушка и котенок»	Закреплять умения ходить по гимнастической скамейке, ползать на четвереньках, и подлезать под веревку.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№53 «Заиньки перебегают»	Формировать умение метать вдаль одной рукой, прыгать в длину с места, развивать быстроту, воспитывать внимание.		
Март	№54 «Солнечные зайчики»	Учить бросать и ловить мяч, ходить по наклонной доске, ползать на четвереньках, развивать ловкость.		
	№55 «Дорожка препятствий»	Закреплять умение прыгать в длину с места, ползать по гимнастической скамейке, развивать разностороннюю координацию движений.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№56 «Походи и побегай»	Закреплять умение спрыгивать со скамейки, метать в горизонтальную цель		
	№57 «Спрячу куклу Машу»	Закреплять умения ходить по гимнастической скамейке, прыгать с нее, бросать и ловить мяч		
	№58 «Найди»	Закреплять умения прыгать в длину с места, метать в горизонтальную цель и ползать с подлезанием.		
	№59 «Птицы и автомобиль»	Закреплять умение метать вдаль из-за головы катать мяч к друг другу, развивать глазомер, координацию движений.		
	№60 «Котят и щенята»	Учить бросать мяч вверх вперед, ходить по наклонной доске, развивать чувство равновесия.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№61 «Идем по мостику»	Закреплять умение метать вдаль одной рукой и прыгать в длину с места, развивать смелость, ловкость.		
	№62 «Попрыгай на носочках»	Закреплять умения ходить по гимнастической скамейке, спрыгивать с нее, бросать мяч и ловить его.		
	№63 «Быстрее - медленнее»	Закреплять умения ползать по гимнастической скамейке, развивать чувство равновесия, чувство ритма, умение реагировать на сигнал.		
	№64 «Бабочки»	Закреплять умения метать в горизонтальную цель и		

		ходить по наклонной доске, бросать предмет в определенном направлении.	Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Занятие групповое
	№65 «Лови и бросай – мяч не потеряй»	Закреплять умение ходить по наклонной доске, прыгать в длину с места, метать вдаль из-за головы.		
	№66 «Мячик»	Закреплять умения метать вдаль одной рукой, ползать, подлезать под дугу, прыгать.		
Апрель	№67 «Покати ко мне»	Закреплять умение метать вдаль одной рукой, ходить по гимнастической скамейке, развивать чувство равновесия.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№68 «Все выше и выше»	Закреплять умение прыгать в длину с места, бросать вдаль из-за головы, катать мяч, развивать умение ориентироваться в пространстве.		
	№69 «Загорелся кошкн дом»	Закреплять умение бросать мяч, ходить по гимнастической скамейке, развивать чувство равновесия.		
	№70 «Мотыльки»	Закреплять умение катать мяч, ползать по гимнастической скамейке и спрыгивать с нее.		
	№71 «Ниточка накручивается»	Закреплять умение метать вдаль одной рукой, прыгать в длину с места, играть дружно.		
	№72 «Игра с куклой»	Закреплять умение ходить по гимнастической скамейке, спрыгивать с нее, метать вверх и вперед, быстро реагировать на сигнал.		
	№ 73 «Все дальше и выше»	Развивать внимание, ловкость, формировать умения ловить мяч, соблюдать указанное направление во время ходьбы и бега.		
	№74 «Баю - баюшки баю»	Учить бегать в определенном направлении, развивать умение реагировать на сигнал, сочетать свои действия с текстом песни.		
	№75 «Догони мяч»	Выполнять прыжок на двух ногах, бросать предмет в горизонтальную цель в определенном направлении.		
	№76	Закрепить прыжки в длину с		

	«Птички»	места, закреплять метание вдаль из-за головы, способствовать чувству равновесия и координации движений.		
	№77 «Пройди по ребристой доске»	Закреплять умение ходить в колонне по одному, прыгать в длину с места.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№78 «Воронята»	Закреплять умение ползать и подлезать под веревку, бросать вдаль из-за головы только по сигналу, согласовывать свои движения с движениями товарищей.		
Май	№79 «Ау, ау»	Учить ползать на четвереньках, ориентироваться в пространстве.		
	№80 «Прячем мишку»	Развивать равновесие, двигательную активность, укреплять мышцы туловища и ног.	Объяснение Показ Дидактические. Игры, личный пример сравнение, поощрение	Игра Беседа Занятие групповое
	№81 «Пляшут малыши»	Обучать бегать в разных направлениях, не мешая друг другу, совершенствовать ритмичные движения под простую мелодию		
	№82 «Лови меня»	Закреплять умения прыгать в длину с места, бросать вдаль правой рукой и левой, переступать через препятствия.		
	№83 «С собачкой»	Закреплять умение бросать в даль, ходить по гимнастической скамейке, ходить друг за другом со сменой направления.		
	№84 «Мы топчем»	Прыгать в длину с места, ходить по гимнастической скамейке, развивать чувство равновесия.		
	№85 «Зайка»	Закреплять умение ходить в разных направлениях, не наталкиваясь друг на друга, ходьбе по наклонной доске, перекатыванию мяча друг другу.		
	№86 «Мы ногами топ-топ-топ»	Закреплять умение метать в горизонтальную цель, прыгать в длину с места, ходить по кругу		
	№87 «Наседка и	Закреплять умение ходить по ограниченной поверхности,		

цыплята»	подлезать под веревку и бросать предметы вдаль правой и левой рукой.		
----------	--	--	--

2.2. Комплексы –тематик план

Белем бирү процессының тематик принципта төзелүе региональ һәм этнокультуралы компонентларны куллануны, мәктәпкәчә белем бирү оешмасының спецификасын исәпләүне күздә тотта. Бер теманы өйрәнү бер атнада башкарыла . Оптималь вакыт – 2-3 атна. Түбәндәге темалар буенча төркемдә һәм төрле белем бирү эшчәнлегә буенча эшләнгән почмакларда материаллар тупланган.

Ае	Атнасы	Проектның темасы,	Проектның максаты	Чаралар
сентябрь		Адаптация чоры	Балаларны балалар бакчасы шартларына яраклаштыру. Балалар бакчасы һәм аның ижтимагый тормышы (төркем жиһазларының урнашуы күрсәтү: шәхси шкафлар, кровать, уенчыклар һәм башкалар), балалар һәм тәрбияче, тәрбияче ярдәмчәсе белән таныштыру. Балалар бакчасына, тәрбияче, балаларга каратауңай хисләр формалаштыруга ярдәм итү.	Тәрбияченең адаптация чоры план буенча эше Адаптация карточкалары тугыру .
Октябрь	1	“Көз”	Көз турында күзаллау формалаштыру; табигатьтә, кешеләр киemenдә, балалар бакчасы майданында сезонлы үзгәрешләр, уңыш жыю, кайбер яшелчәләр, жиләкләр, гөмбәләр турында	Шигырьләр кичәсе
	2	“Көз”	беренчел күзаллау булдыру. Балаларның йорт хайваннары һәм кошлары турында белемнәрен киңәйтү. Көзен урман жәнлекләре һәм кошларының үз-үзләрен тоту үзенчәлекләре белән таныштыру.	“Көз” бәйрәме
	3	«Мин — дөнъяның бер кешесе»	Балада, кеше буларак, үзе турында күзаллау булдыру; кеше гәүдәсенен төп өлешләре һәм аларның ни өчен кирәклегә белән таныштыру. Үз исемен, гайлә әгъзаларының исеменнәрен	Гигиена күнекмәләрен үстерү буенча сюжетлы-роль уены

			белүләренә ирешү. Нәрсәнең яхшы, нәрсәнең начар булуы, сәламәт тормыш образы турында башлангыч күзаллау булдыру	
	4	«Минем әйләнә-тирәм»	Балаларны туган шәһәрләре (авыллары): аның исеме, объектлары (урам, йорт, кибет, шифаханә) һәм транспорт, һөнәрләр (табиб, сатучы, полиция хезмәткәре) белән таныштыру.	Төрле һөнәр ияләренә багышланган сюжетлы-роль уеннары
Ноябрь	1	Мониторинг	Балаларның персональ карточкалары туган тугыру.	Мониторинг буенча биремнәр үтәү, уеннар уйнау
	2	«Минем яраткан уенчыкларым»	Балаларның уенчыклары турында сөйләп бирергә өйрәтү. уенчыкларгы карата сакчыл караш тәрбияләү	Әти-әниләрнең үзләре ясаган уенчыклары
	3	«Минем яраткан уенчыкларым»		Тематик күңел ачу чарасы “Минем яраткан уенчыкларым”
	4	«Әниләр бәйрәме»	-хатын-кызларга, әниләргә хөрмәт тәрбияләү -әниләргә карата мөхәббәт, хөрмәт тәрбияләү, -аларга булышу теләге тудыру.	Әниләргә бүләк ясау (күмәк эш) “Кәрзиндәге чәчәкләр”
Декабрь	1	«Кыш»	Кыш турында күзаллау формалаштыру (табигатьтә сезон үзгәрешләре, кешеләрнең киеме, балалар бакчасы мәйданы).	Күңел ачу чарасы “Безнең ишегалдында”
	2	«Кыш»		
	3	«Яңа ел бәйрәме»	Яңа елга һәм Яңа ел бәйрәменә кагылышлы эшчәнлекнең барлык төрен (уен, коммуникатив эшчәнлек, хезмәт, танып белү, тикшеренү, продуктив, музыкаль эшчәнлекләр, укулар) оештыру.	“Яңа елга” багышланган кичә
	4	«Яңа ел бәйрәме»		

Гыйнвар	1	«Йорт хайваннары һәм кошлары, аларның кышкы тормышы»	Балаларның йорт хайваннары һәм кошлары турында белемнәрен киңәйтү. Кыш көне йорт хайваннарының һәм кошларының үз-үзләрен тоту үзенчәлекләре белән таныштыру	Күләгә театры “Безнең ишегалды”
	2	«Йорт хайваннары һәм кошлары, аларның кышкы тормышы»		
	3	«Кыргый хайваннар һәм кошлар, аларның кышкы тормышы»	Балаларның кыргый хайваннар һәм кошлар турында белемнәрен киңәйтү. Кыш көне урман жәнлекләре һәм кошларының үз-үзләрен тоту үзенчәлекләре белән таныштыру	“Зоопарк”та кунакта, уеннар
	4	«Кыргый хайваннар һәм кошлар, аларның кышкы тормышы»		
Февраль	1	“Бакча хезмәткәрләре”	балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү, тәрбиячәне ишетү һәм сорауларга җавап бирү, катлаулы булмаган биремнәрен үтәү осталыгына ирешү; әйләнә-тирәдәге кешеләр хезмәтенә кызыксыну һәм тыңлаучанлык тәрбияләү.	Балалар бакчасы һөнәр ияләре буенча экскурсия
	2	«Этиләр көне»	-балаларны этиләр бәйрәме белән таныштыру. Россия Армиясе һәм кыю ир-атлар турында беренчел күзаллауларын үстерү -Ватанны саклаучыларга хөрмәт, горурлык хисе тәрбияләү.	Сәламәтләндерү буенча уеннар “Мин эти кебек көчле”
	3	«Этиләр көне»		
	4	«Әниләр һәм әбиләр»	Гаиләгә, әнигә, әбигә мөхәббәт темасына кагылышлы эшчәнлекнең барлык төрләрен оештыру (уен, коммуникатив, хезмәт, танып белү, тикшеренү, продуктив, музыкаль эшчәнлекләр, укулар)	“Әниләр һәм әбиләр бәйрәме”
Март	1	«Әниләр һәм әбиләр»	Яз турында күзаллау	Яз турында
	2	«Яз»		

			формалаштыру (табигатьтә, кешеләр киендә, балалар бакчасы майданында сезонүзгәрешләре).	шигырьләр өйрәнү
	3	«Халык ижаты»	Балаларны халык ижаты белән таныштыру. Халык авыз ижаты (жырлар, бармак уеннары һ.б.) белән таныштыру. Балалар эшчәнлегенң барлык төрләрән оештырганда, фольклор элементларын куллану.	Зурлар төркеменң халык ижаты буенча театральләштергән әкиятләрән кару
	4	«Халык ижаты»		
Апрель	1	«Язын хайваннарның тормышы»	Йорт хайваннары һәм йорт кошлары турында белемнәрән киңәйтү. Яз көне урман жәнлекләре һәм кошларының үз-үзләрән тоту үзенчәлекләре белән таныштыру.	Күңел ачу чарасы “Әбием ишегалдында”
	2	“Кояш чык, чык...”	Кояш турында белемнәрән тирәнәйтү. Тизәйткечләр өйрәнү. Кояшның ни өчен кирәк булуын аңлату	Тизәйткечләр өйрәнү
	3	«Мониторинг»	Балаларның персональкарточкаларын тутыру.	Биремнәр утәү
	4	“Тукай абый”	Г.Тукай ижаты белән таныштыру. Шигырьләрән өйрәнү, жырларын тыңлау. Әсәрләрәндәге геройларын сурәтләү.	Зурлар төркеме оештырган бәйрәм чарасында шигырьләр сөйләү
Май	1	“Язгы чәчәкләр”	балаларны үсемлекләр белән таныштыруны дәвам итү, тузганак чәчәген күрсәтү, аны танырга, исемен әйтәргә, төзелеше (чәчәге, сабагы, яфраклары) буенча аера белергә өйрәтү; сүз байлыгын киңәйтү; <i>тузганак, чәчәк, сабак</i> сүзләрән сөйләмдә активлаштыру; балаларның сенсор тою һәм кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү; табигать белән турыдан-туры аралашудан шатлык хисләре уяту, үсемлекләргә сакчыл караш тәрбияләү	Тузганак чәчәкләрән тозлы камырдан ясау
	2	“Жәй”	Жәй турында күзаллау формалаштыру (табигатьтә, кешеләр киендә, балалар	Күңел ачу чарасы “Жылы жәй”

3	“Жәй”	бакчасы майданында сезон үзгәрешләре). Йорт хайваннары һәм кошлары, яшелчәләр, жиләк-жимешләр турында белемнән кичәйтү. Жәен урман жәнлекләре һәм кошларының үз-үзләрен тоту үзенчәлекләре белән таныштыру. Жылы якларда яшәүче кайбер хайваннар белән таныштыру
4	“Жәй”	кошларының үз-үзләрен тоту үзенчәлекләре белән таныштыру. Жылы якларда яшәүче кайбер хайваннар белән таныштыру

2.3. Беренче кечкенәләр төркемендә оештырылган эшчәнлектә вариатив формалар кулланы

Шәхескә белем бирү, аны тәрбияләү һәм тормышка эзерләүдә күп факторлар катнаша: гаилә, тирә-юнь, урам, табигать һәм шулар белән беррәттән милли-региональ үзенчәлекләр. Һәр халык, һәр милләт үзенең рухи байлыгын үзенчәлекле шартларда, үзенчәлекле юллар һәм алымнар белән туплаган. Аларның һәрберсе дөнья мәдәниятенә үзгәреш сизелерлек өлеш кертә, баета. Милли рухи байлык аерым халыкның гына түгел, ул – гомумкешелек кыйммәтләренең нигезе. Димәк, балаларны кечкенәдән үк үз халкының, үз туган жиренең үзенчәлекләре белән таныштыру гомумкешелек кыйммәтләре белән таныштыруның башлангычы булып тора. Безнең бурыч – үткән буыннар туплаган рухи байлыкны саклап, баетып, аның кешелек тарафыннан иң кыйммәтле дип табылган үрнәкләрен балаларга житкерү. Шуннан чыгып, программага милли-региональ компонент өстәлгән. Милли төбәк өлеше билгеле бер төбәкнең мәгариф өлкәсендә мәнфәгатьләрен, туган як мәдәниятен, гореф-гадәтләрен, тел һәм әдәбиятны, тарих, география һәм үзгәрешләрне белү зарурлыгын билгели. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004) Татарстан халыкларын, аларның мәдәниятен һәм телләрен саклау, һәръяклап үстерүне, жәмгыятьнең социаль-иқтисади, рухи-ахлакый үсүендә һәр милләтнең ижади көчен, гореф-гадәтләрен һәм күркәм традицияләрен тулысынча файдалануны күздә тоту. Тәрбия белем бирү программасында милли-төбәк компоненты кертелүе әлеге законны гамәлгә ашыруда зур ярдәмлек булып тора.

Милли-төбәк компонентларны исәпкә алып Иңче кечкенәләр төркемендә тәрбия һәм уку бурычлары:

-Туган якның кошларына, хайваннарына, үсемлекләренә карата сакчыл һәм кайгыртучан мөнәсәбәт тәрбияләү.

- Балаларның сәләмәтлекләрен ныгытырга дәвам итү.

- Өлкәннәрнең хезмәтенә кызыксыну тәрбияләү, хөрмәтләргә өйрәтү.

Балаларның сөйләмнән үстерү.

Милли-төбәк компонентларны исәпкә алып белем бирү өлкәләренең бурычлары.

1	Физик үсеш	Татар халкының милли уеннарына карата кызыксыну уяту, уеннарның кагыйдәләрен ныгыту.
2	Социаль-шәхси үсеш	Халык уеннарын уйнау процессында яшәтешләр арасында дуслык мөнәсәбәтләре формалаштыру. Татар телендә культуралы сөйләшүгә

		өйрәтү (исәнмесез-саубулыгыз, рәхмәт) Уенчыкларны, әйберләргә саклап тотарга өйрәтү.
3	Танып белү	Милли киёмнәр үрнәкләрен кулланып сенсор культураны үстерү. . Нурлат- туган шәһәрләре турында белемнәрен баету, туган як табигате күренешләренә кызыксыну уяту.
4	Нәфис-нәфасәти үсеш	Татарларның декоратив-ясалма сәнгатенә кызыксыну формалаштыру; ижади сәнгать эшчәнлегендә “Яфрак” бизәкләрен куллану.
5	Сөйләм үсеше	Сүзлек запасын баету Туган телнең сөйләм нормалары белән танышу. Татар фольклорының үрнәкләре белән таныштыру: әкиятләр, бармак уеннары, һ.б. Әдәби әсәрләренң мәгънәсенә дәрәс төшендерү. Эстетик хисләр тәрбияләү. Әкиятләр, шигырьләр тыңлый белү осталыкларын булдыру.

Милли төбәк компоненты буенча 1 нче кечкенәләр төркеменең еллык перспектив планы

Месяц	Оештыру эшчәнлегә
Сентябрь	1-2. Әңгәмә «Әйдәгез танышабыз»; 3-4. Уен күнегү «Исемен белән дәш».
Октябрь	1-2. “Минем гаиләм” исемле рәсем карау; 3-4. Бармак уены «Без,без,без идек»;
Ноябрь	1-2. Айгөл исемле татар курчагы белән таныштыру; 3. Бишекне күзәтү; 4. Д/и. «Курчакны йоклату»
Декабрь	1-2. «Кыш килде» иллюстрация 3-4. «Кыш бабай» шигырен уку һәи өйрәнү
Январь	1-2. С/Р уен «Кызым йоклай», М.Жәлил «Кызыма»җыры 3-4. Гаилә турында аңлатма биру. Бармак уены «Бу бармак»
Февраль	1-2. Чынаяк, савыт-сабасын карау 3-4. Д/у. «Курчакны чәй белән сыйлайбыз»
Март	1-2. С/Р уен «Авылга әби-бабайга кунака кайтабыз».
Апрель	1-2. Тәрбияче сөйләве буенча ашъяулыкны күзәтү,

	3-4 Д/у. «Төшке ашка эзерләнү»
Май	1-2. Актүбә уенчыкларын карау; 3-4. Д/у. «Матрешканы жый», «Матрешканы киендер», «Минем туган ягым-Татарстан»

2.4. Әти-әниләр белән эш

- Хәзерге заман таләпләре буенча мәктәпкәчә белем бирү оешмасы регуляр рәвештә ата-аналар белән эш итүче бердәнбер жәмгыять институты. Бала һәрьяклап үссен өчен ата-аналар белән конструктив бәйләнешне ныгыту төп шарт булып тора.

Белем бирү өлкәләре буенча ата-аналар белән эшне оештыру

Физик үсеш	<p>1.Балаларның сәламәтлеген өйрәнү (балалар шифаханәсе, балалар бакчасы персоналы белән берлектә). Ата-аналарны нәтижәләр белән таныштыру.</p> <p>2.Анкета үткәрү юлы белән гаиләдәге яшәү шартларын өйрәнү.</p> <p>3. Авыру очракларын киметү өчен шартлар тудыру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - физик активлык зонасы булдыру - чыныгу процедуралары үткәрү - сәламәтләндерү чараларын куллану <p>4.Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау.</p> <p>5.Ата-аналарны физкультура-сәламәтләндерү эшләре белән таныштыру.</p>
Социаль-шәхси үсеш	<p>1.Ата-аналарны бәйрәмнәргә, төрле чараларга чакыру, төрле идеяләр кертү, атрибутлар эзерләү, рольләр тапшыру.</p> <p>2.Анкета үткәрү.</p> <p>3.Төркемдәге һәм майданчыктагы төзекләндерү эшләрендә катнаштыру.</p> <p>4. Балаларга ярдәм итү йөзеннән ата-аналарның һәм балаларның бер-берсенә карашын өйрәнү.</p> <p>5. Хокукларын өйрәтү.</p> <p>6.Фотокүргәзмәләр оештыру, фотоальбомнар ясау – “Мин һәм минем гаиләм”, “Минем яраткан шөгыләм”</p>
Сөйләм үстерү	<p>1.Сөйләм үстерү буенча балалар белән эш турында мәгълүмат бирү.</p> <p>2.Балаларның сөйләм үсеше, башкалар белән аралашу процессы турында шәхси консультацияләр бирү.</p> <p>3.Сөйләм үстерү буенча төрле чаралар күрсәтү.</p>
Таныш-үсеше белү	<p>1.Ата-аналарга балаларның эшчәнлеген, казанышларын турында мәгълүмат житкерү.</p> <p>“Безнең эшләр”-рәсемнәр, әвәләү үрнәкләре күргәзмәсе.</p> <p>2.Интеллектуаль активлыгы турында шәхси консультацияләр бирү</p>

	<p>(сөйләм үсеше, иптәшләрә белән аралашуы турында).</p> <p>3.Ачык чаралар үткәрү.</p> <p>4.Ата-аналар белән бергәләп бәйрәмнәр, музыкаль – әдәби кичәләр уздыру.</p> <p>6.Бердәм күргәзмә оештыру – “Безнең яраткан шөгыйльләребез”.</p> <p>Максаты: балаларны буш вакытларында мөстәкыйль шөгыйльләнергә өйрәтү.</p>
Нәфис – нәфасәти үсеш	<p>конкурслар оештыру.</p> <p>2.”Балаларның нәфис- нәфасәти үсешләре турында”– анкета үткәрү.</p> <p>3.Ата- аналар белән бәйрәмнәр, төрле кичәләр үткәрү.</p>

Гомум ата-аналар жылышылары

1	<p>Тема. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасының гаилә белән берлектә ФГОСка таянып тәрбия, белем бирү, сәламәтлекне ныгыту буенча яңа 2018-2019 уку елына бурычлары.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2018-2019 уку елында балаларга тәрбия, белем бирү, сәламәтләндрү буенча төп юнәлешләр. 2. Дәүләт телен өйрәнү системасында ФГОС ка таянып УМК куллану. 3. Өстәмә хезмәт күрсәтүне оештыру. 4. Карарлар кабул итү. 	Октябрь	Бакча мөдире
2	<p>Тематик конференция: “Юл йөрү куркынычсызлыгы кагыйдәләре”. (ГИБДД хезмәткәрләре белән берлектә)</p>	Декабрь	Бакча мөдире
3	<p>Тема.2018- 19 нче уку елының нәтижәләре һәм яңа уку елы өчен төп үсеш приоритетлары. Жәйге – сәламәтләндрү компаниясенә әзерлек.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Балалар бакчасы администрациясенә уку елында башкарылган эшләре буенча отчёты. Доклад. 2. Ата- аналар комитетының эшләнгән эшләре буенча доклады. 3.Жәйге – сәламәтләндрү чорына план белән таныштыру. 	Май	Бакча мөдире

1 кечкенэлэр төркемендә үткэреләчәк ата-аналар жылышлары:

№	Ата-аналар жылышы темасы	Вақыты
1	«Сәламәтгәндә- сәламәтакыл!» 1. Балаларбакчасыкагыйдәләре 2. Мөстәкыйльлекһәм үз-үзеңне ингадихезмәтгамәлләребашкаругаҗәлепитү. 3. Балаларбелән аралашу методлары	сентябрь
	Семинар- практикум “Тиктормаска дөва кирәк”	Октябрь
	“Баланы ничек мактарга” Әти- әниләр белән фикер алышу	Ноябрь
2	«Тылсымлы китап дөньясы» 1. «Китапукуның балаларның сөйләм теленә йогынтысы» 2. Шигырь укуның роле 3. Китап безнең дустаныбыз (сакчыл караш). 4. Ата-аналарга практик киңәшләр, тәҗрибә алышу	декабрь
3	«Баланың сөйләм телен үстерү дә гаиләнең роле» 1. Фольклор алымнары куллану 2. Артикуляцион гимнастиканың нәтижәсе 3. Ата-аналарга практик киңәшләр, тәҗрибә алышу	февраль
4	«Балаларның уйнавы һәм бердәм уеннар» 1. Буклет: «Уенның бала үсешендә йогынтысы» 2. Анкетаның нәтижәсе «Бала тормышында уен һәм уенчык» 3. Балалар куркынычсызлыгы 4. Еллык эш нәтижеләре буенча презентация күрсәтү. Җәйге сәламәтләндерү чоры планы белән таныштыру	май

Консультацияләр, әңгәмәләр, диспутлар, практик дәресләр, ата-аналар почмагы әзерләү, күчмә-папкалар, ширмалар һәм башка ата-аналар белән күмәк эш формалары

ае	Тема	Җаваплы
сентябрь	Күргәзмә әмгәлүм ат «Көндәлек режим», «Безнең оештырылган эшчәнлек», «Психолог һәм логопед киңәшләре», «Адаптация», «Еллык бурычлар», «Визитка», «Безнең белән укыгыз һәм өйрәнегез», «Туганнан алып мәктәпкәчә» программасы буенча эш, «Чыныктыру», «Шкафларда нәрсә булырга тиеш», «Туган көннәр», «Белдерүләр!»	Тәрбиячеләр
	Индивидуаль эш Адаптация буенча әңгәмәләр, Төркемдәге уеннар: «Бала + ата-ана + тәрбияче»,	Тәрбиячеләр
октябрь	Күргәзмә әмгәлүм «Жимлек әзерләү ысуллары», көзгә һәм кошлар турында күмәк уку өчен шигырьләр, «Кышын кошларны ашаттырганымагыз»	Тәрбиячеләр

	ат	“Көзге байлык” конкурс күргъэзмэ «Безтабигатьнеяратабыз!» (көзбилгеләреһәмхалыкәйтемнәре)	
	Индивидуаль эш	Әңгәмә «Күмәк хезмәт», Кышлаучы кошларга жимлекләре элү	Тәрбиячеләр
ноябрь	Күргъэзмә мәгълүмат	«Сәламәтлекне ничек сакларга!», «Гриппка карата профилактика чаралары!», Сәламәтләнү буенча ата-аналар өчен киңәшләр күчмә-папкасы	Медиц. хезмәткәре Тәрбиячеләр
	Индивидуаль эш	Балаларның сәламәтлеге буенча әңгәмәләр	Тәрбиячеләр
декабрь	Күргъэзмә мәгълүмат	«Дидактикуеннарның баланың акыл сөзгәсенә йогынтысы!», «Балаларны уенга кызыксындыру буенча киңәшләр!» (уеннар) «Сак булыгыз- грипп!», Конкурс «Яңа ел мөжизасы»	Тәрбиячеләр
	Индивидуаль эш	Ата-аналарга балалар белән үстерешле уеннар тәкъдим итү. Уен буенча киңәшләр.	Тәрбиячеләр
январь	Күргъэзмә мәгълүмат	«Гаиләбез белән укуыйбыз!», «Әдәби әсәрләр ярдәмдә тәрбияләү!», «Экран балалары!», «Эчтәлек сөйләү буенча методика», «Сөйләм телен үстерү буенча балалар белән уеннар», «Сөйләм сөзгәндә жырлауның йогынтысы!», «2-3 яшьлек балаларның сөйләм теленә характеристика».	Тәрбиячеләр Логопед
	Индивидуаль эш	Ата-аналар өчен кичке саф һавада булу буенча киңәшләр	Тәрбиячеләр
Февраль	Күргъэзмә мәгълүмат	«Өйдә балалар өчен физик күнегүләр!», «Пассив тәмәке тартучылар!» Конкурс “Этиемнең оста куллары” «Массаж», «Туп белән уеннар!»	Тәрбиячеләр, Физ.инструктор
	Индивидуаль эш	Специалист киңәшләре, анкетасы «Физкультура+ гаилә!»	ФИЗ.инструктор
Март	Күргъэзмә мәгълүмат	«Язгы шигърьләр», Конкурс «Әбием, әнием һәм мин фотоколлаж» «Музыканың иммунитетны ныгыту өчен йогынтысы!», «Яз турында сынамышлар һәм мәкальләр»	Тәрбиячеләр
	Индивидуаль эш	«Язгы шигърьләр «Баланың өскә киеме!», «Сөйләм телен үстерү буенча бармак уеннары!», «Өвәләү ысуллары, өйдә ясагыз!»	Тәрбиячеләр
апрель	Күргъэзмә мәгълүмат	«Кирәксез материалларның икенче тормышы» конкурс «Урам өчен ни кирәк!» «Спортинвентарь»	Тәрбиячеләр

	Индивидуаль эш	Дөреситепшигырьөйрәнүысуллары	Тәрбиячеләр
май	Күргәзмә мәгълүмат	«Диагностика», «Яңа уку елына ата-аналарның ярдәме!» «Музыкаль киоск» (жәй айлары өчен), «Жәйге санбюллетень»,	Тәрбиячеләр
	Индивидуаль эш	Анкета «Сезнең өчен бу уку елы ничек узды!»	

3. Оештыру бүлеге

3.1. Материаль - техник яктан тәэмин ителеш

Кечкенәләр төркемендә уен-йокы, юыну, кабул итү бүлмәләре бар. Барлык эксплуатацияләнгәнчә бүлмәләр Санпин, хезмәт саклау, янғын сүндерү иминлеге, антитеррористик иминлек таләпләренә туры килә.

Жиһазлау.

Төркем бүлмәсе:

- практик эшчәнлек өчен яракланган балалар жиһазлары
- уен жиһазлары, с/р уеннар (“Шифаханә”, “Төзелеш”, “Кибет”, “Курчакны киендерәбез”, “Курчакны юындырабыз”), уеннарга атрибутлар
- китап почмагы(яшь үзенчәлекләренә яракланган китаплар, әкиятләргә иллюстрацияләр)
- сәнгать эшчәнлеге өчен почмак(кәгазләр, карандашлар, пластилин, эвэлү өчен такталар, буяулар, гуашь, пумалалар)
- театр эшчәнлеге почмагы(д/у, өстәл, бармак уеннары, һ.б театрлар)
- музыкаль эшчәнлек почмагы(музыкаль инструментлар: курай, шөлдерле барабан, барабан, гармун һ.б. музыкаль инструментлар, күргәзмә материаллар, дидактик уеннар,);
- аш-су бүлмәсе почмагы (савыт-сабалар, күргәзмә материаллар)
- табигать почмагы (яшелчә, жиләк- жимеш муляжлары, күргәзмә материаллар)
- конструкцияләү почмагы (төрле төрдәге конструкторлар: “Лего”, “Зур шакмаклар”)
- кул-бармак эшчәнлеге почмагы(шнуровка, массаж туплары, пазллар, өстәл уеннары; һ.б)
- “Туган жирем – Татарстан” почмагы (Г.Тукай портреты, курчаклар: татар кызы, татар малае, рус кызы, рус малае; туган шәһәрбез – Нурлат күренешләре, кечкенәләр төркеме өчен матур әдәбият, татар халкының милли әкиятләренә иллюстрацияләр, мультфильмнар белән DVD дисклар, сд-проигрыватель, CD язмалар - әкиятләр, жырлар, бию көйләре, һ.б., дидактик уеннар: “Бөтенне жый”, “Бу нәрсә?”, “Таякчыклар театры”, маскалар
- физкультура - сәламәтләндерү почмагы(яшь үзенчәлекләренә яракланган материал: х/у өчен маскалар, туплар, кыршаулар, сикергечләр, массажерлар, бөке, тәймә келәмчәкләре, һ.б.)

Киенү - чишенү бүлмәсе.

- эти-әниләр өчен информатив-күргәзмә почмак(“Меню”, “Котлыйбыз”, “Сезнең өчен эти-әниләр”, “Рәхмәт сезгә”)
- күргәзмә информатив материаллар

3.2. Методик кулланмалар

Әдәбият

Төп программалар:

1. Комплекслы программа «Туганнан мәктәпкә кадәр»Веракса Н.Е., Комарова Т.С., Васильева М.А.
2. 6 нчы “Кояшкай” балалар бакчасының төп белем бирү программасы.

Парциаль программалар:

1. Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү программасы “Туганнан алып мәктәпкә кадәр” Веракса Н.Е., Комарова Т.С., Васильева М.А. ,2014
2. Белем һәм тәрбия эшчәнлегенә перспектив программасы «Туганнан мәктәпкә кадәр» Н.Е. Веракса, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Беренче кечкенәләр төркеме.
3. Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе.Методик кулланма (Казан 2013)
4. Зарипова З.М. —Үстерешле уеннар:методик кулланма/З.М.Зарипова , Р.С.Исаева.- Казан:Беренче полиграфия компаниясе,2013.-128 б.
5. Закирова К.В. Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе: методик кулланма/ К.В. Закирова, Р.Ә. Кадыйрова, Г.М.Сафиуллина.-Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.-424 б
- 6.Комплексные занятия по программе под редакцией «Отрождения до школы» под редакциейН.Е. Вераксы, М.А.Васильевой, Т.С.Комаровой. Группа раннего возраста(от2 до 3 лет) авт.-сост. О.П. Власенко, О.В. Павлова.- Изд.. Власенко, О.В. Павлова.- Изд.-е, испр.-Волгоград: Методкнига
- 7.Хэзратова, Ф.В. Туган телдә сөйләшәбез. Балалар бакчасында татар телендә тәрбия һәм белем бирү (беренче кече яшьтәгеләр төркеме): тәрбиячеләр өчен методик кулланма/ Ф.В. Хэзратова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина.- Казан: Татар.кит.нәшр.,2012
- 8.Соломенникова О.А. занятия по формированию элементарных экологических представлений в первой младшей группе детского сада. Конспекты занятий.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2009
- 9.Помараева И.А., ПозинаВ.А. Формирование элементарных математических представлений. Система работы в первой младшей группе детского сада.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2013
- 9.Д.Н.Колдина “Лепка и рисование с детьми 2-3лет”
- 10.К.В.Закирова ”Уйный –уйный үсәбез” Мегариф,2005.
11. Туган телдә сөйләшәбез күрсәтмә һәм таратма материаллар.2-3 яшь.
12. Балачак аланы: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-әниләр өчен хрестоматия. — Казан: РИЦ, 2011

3.3.Предметлы – үстерелешле тирәлек

Беренче кечкенәләр төркемендә предметлы – үстерелешле тирәлек –уенчыклар, дидактик материаллар, уеннар Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендәге ”Туганнан мәктәпкә кадәр”төп гомуми мәктәпкәчә яшьтә белем бирү программасына, СанПиН таләпләренә туры китереп тупланган һәм түбәндәге принципларга таяна:

- бай эчтәлекле
- күчереп йөртерлек
- полифункциональ
- вариантлы
- балалар кабул итәрлек
- куркынычсызлык

Беренче кечкенәләр төркемендә предметлы-үстерелешле тирәлек.

№	Укыту- методик әсбаплар	Санау
1	Сюжетлы-рольле уеннар	“Шифаханә”, “Төзелеш”, “Кибет”, “Курчакны киендерәбез”, “Курчакны юындырабыз”, “Ашханә”
2	Дидактик уеннар	“Бөтенне жый”, “Бу нәрсә?”, “Лото”, “Мозаика”, Пазллар: “Йорт хайваннары”,

		“Киёмнәр”, “Өй”, “Серле янчык”, “Бизибордлар”
3	Сөйләм үстөрү өчен дидактик материаллар	“Картиналар сериясе”: “Камыр малай”, “Шалкан”
4	Танып-белү үсеше өчен	йорт,кыргый хайваннар, яшелчә, жиләк-жимеш муляжлары, курчаклар,төрле төрдөгө транспорт, савыт-саба, жиһаз, урын-жир предметлары, сезонлы үзгәрешләрне өйрәнү өчен картиналар
5	Хезмәт эшчәнлегә өчен	чиләкләр, көрәкләр, тырмалар,фигуралар-кечкенәләр өчен
6	Уен-хәрәкәтләр өчен	хәрәкәтле уеннар картотекасы, туплар, сикергечләр, кыршаулар, массажерлар, бөке, төймә келәмчекләре, маскалар
7	Матур әдәбият белән танышу өчен	программа буенча тупланган китаплар, хрестоматияләр
8	Музыкаль эшчәнлек өчен	музыкаль инструментлар: курай, шөлдерле барабан, барабан, гармун һ.б. музыкаль инструментлар, күргәзмә материаллар, дидактик уеннар
9	Продуктив эшчәнлек өчен	кәгазьләр, карандашлар, пластилин, эвэләү өчен такталар, буяулар, гуашь, пумалалар

3.4.Көндәлек режим

Көнкүреш процесларының цикллылыгы режим саклауга бәйле. Режим үз чиратында рациональ көн тәртибе, активлык күтәрелеше һәм төшүенең , уяулык һәм йокының эзлекле бәйләнеше. Балалар бакчасында көн режимы физик һәм акыл эшчәнлегә, көннең беренче һәм икенче яртысында хис реактивлыгына карап оештырыла. Көн режимын төзегәндә түбәндәге кабатлана торган компонентлар хисапка алына:

ашау вакыты;

көндөзгә йокы;

баланың ачык һавада һәм бүлмәдә физик күнегүләр ясау озынлыгы.

Көндәлек режим кечкенәләр төркеменең яшь үзенчәлегенә туры килә һәм аларның аһәңле үсешенә булыша.

Көндәлек режим.

(салкын вакыт)

Режим моментлары	Вакыты
Каршы алу, тикшерү, уеннар, шәхси эш, мөстәкыйльуен эшчәнлегә, танып белү- тикшерү эшчәнлегә, үз-үзеңә хезмәт күрсәтү, көнкүреш хезмәте, әңгәмә	6.30- 7.40

Иртэнге гимнастика	7.40 – 7.50	
Иртэнге ашка хэзерлек, иртэнге аш вақыты	7.50-8.30	
Уеннар, мөстәкыйль эшчәнлеге, өзлексез белем бирү эшчәнлекләренә эзерлек	8.30-9.00	
Белем бирү эшчәнлеге	Дүшәмбе	9.00-9.10.
	Сишәмбе	9.20-9.30
	Чәршәмбе	
	Пәнжешә мбе	
	Жомга	
Икенче иртэнге аш	9.30-9.40	
Саф хавага хэзерлек, саф хавада булу: мөстәкыйль уен эшчәнлеге, танып белү- тикшерү эшчәнлеге, көнкүреш хезмәте һ.б.	9.40-11.30	
Саф хавадан керү, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге,	11.30-11.55	
Көндөзгә ашка хэзерлек, көндөзгә аш	11.55-12.30	
Көндөзгә йокыга хэзерлек, көндөзгә йокы	12.30-15.00	
Салмак кына уяту, чыныктырупроцедуралары	15.00-15.15	
Төштән соңгы ашка эзерлек, төштән соңгы аш вақыты	15.15-15.30	
Белем бирү эшчәнлеге	Дүшәмбе	15.30-15.40
	Чәршәмбе	
Пәнжешә мбе		
Жомга		
Сишәмбе		
Түгәрәк эшләрә		
Мөстәкыйль уен эшчәнлеге, танып белү- тикшерү эшчәнлеге, үз-үзеңә хезмәт күрсәтү, көнкүреш хезмәте, әдәби уку	15.40-16.10	
Кичке ашка хэзерлек, кичке аш	16.10- 16.30	
Мөстәкыйль уен эшчәнлеге, танып белү- тикшерү эшчәнлеге, үз-үзеңә хезмәт күрсәтү, көнкүреш хезмәте, кичке саф хавага чыгарга эзерлек	16.30-17.10	
Саф хавада булу, уеннар, балаларның өйләренә озату	17.10- 18.30	

3.4. Атналык белем бирү эшчәнлеге

Атнага 10 белем бирү эшчәнлеге, белем бирү эшчәнлегенә озынлыгы – 10 минут.

Бер айга төп белем бирү эшчәнлекләренә исемлеге:

- тирә-юнь белән таныштыру - 4;
- сөйләм телен үстерү/матур әдәбият белән таныштыру – 4/4;
- рәсем – 4;
- әвәләү – 4;
- физкультура (режим вақытында) -12;
- музыка – 8;
- математика – 4;

1 нче кечкенәләр төркеменә оештырылган белем бирү эшчәнлегенә расписаниесе

Атна көне	Оештырылган эшчәнлек	
Дүшәмбе	1. Танып белүләрен үстерү бер бөтен дөнья күренешен формалаштыру, тирә-юнь турында күзаллауларын киңәйтү)	09.00-09.10
	Режим моменты	
	2. Физик яктан үстерү	15.30-15.40

Сишәмбе	1. Сәнгати-эстетик яктан үстерү Әвәләү 2.Музыка	09.00-09.10 09.30-09.40
	Режим моменты	
Чәршәмбе	1. Танып белүләрен үстерү Гади булган математик күзаллауларын үстерү	09.00-09.10
	Режим моменты	
	2. Физик яктан үстерү	15.30-15.40
Пәнжешәмбе	1. Музыка	09.30-09.40
	Режим моменты	
	2. Сөйләм үстерү Сөйләм телен үстерү	15.30-15.40
Жомга	1. Сәнгати-эстетик яктан үстерү Рәсем	09.00-09.10
	Режимный момент/ режим моменты	
	Физик яктан үстерү	15.30-15.40

3.6.Сәламәтләндрерү эшчәнлеге

Чыныктыру чаралары системасы

1	Контраст һава ванналары	Төркемдә	Көндөзгә йокыдан соң
2	Ялан аяк йөрү	Төркемдә	Көндөзгә йокыдан соң
3	Балаларның жинелчә өс киёмнәре	Төркемдә	Көн буена
4	Кулларны, битне муенны салкынча су белән юу	Төркемдә	Көн буена
5	Массаж сукмагында йөрү	Төркемдә	Көндөзгә йокыдан соң

2021– 2022уку елына балаларның хәрәкәт активлыкларын үстерү буенча эшчәнлек режимы

№	Эш формасы	Дүшәмбе	Сишәмбе	Чәршәмбе	Пәнжешәмбе	Жомга	Барлығы ничә минут атнага
1	Иртәнге гимнастика	5	5	5	5	5	25
2	Уен эшчәнлегенә кадәр һәм аннан соң хәрәкәтле уеннар	12	12	12	12	12	60
3	Физик тәрбия эшчәнлеге	10		10		10	30
4	Музыка тәрбиясе		10		10		20

	эшчэнлеге						
5	Саф хавада спорт һәм хәрәкәтле уеннар	12	12	12	12	12	60
6	Һава ванналары белән берлектә массаж сукмагында йөрү	3	3	3	3	3	15
7	Саф хавада мөстәкыйль хәрәкәт активлыгы	12	12	12	12	12	60
8	Көндөзгә йокыдан соң күнегүләр	10	10	10	10	10	50
9	Хәрәкәтчәнлекләрен үстерү буенча индивидуаль эш	5	5	5	5	5	25
10	Мөстәкыйль хәрәкәт активлыгы	12	12	12	12	12	60
	Барлығы көнөнә	84	84	94	84	74	405
Спорт характерындагы күнел ачулар : аена 1 мәртәбә							
Спорт бәйрәмнәре: елына 2 мәртәбә							

Календарь-тематик план «Иртәнге гимнастика»

Ае	Ат насы	№ һәм темасы	Максат	Методлар һәм алымнар	Эш формалары
1	2	3	4	5	6
Сентябрь		Төркемгә балалар өйрәтү. Адаптация чоры.		Әңгәмә Ата-аналар белән анкеталар үткәрү, консу льтацияләр	Тәрбияче белән уеннар (сюжетлы- дидактик). Күнел ачу эшчәнлекләр
Октябрь	1,2	№1 Зарядка	Текст буенча хәрәкәт итү	Аңлату, Күрсәтү, чагыштыру, мактау, үз үрнәгең	Уен, әңгәмә, Төркем белән эшчәнлек
	3,4	№ 2 Куянар	Ике аяклап бер урында сикерү. Ярым утырып уңга-сулга борылу		
Ноябрь	1,2	№ 3 Миңа йөгерегез	Бирелгән ритмда күмәкләп йөрү Сикергәләү һәм шуышу.		
	3,4	№ 4 Көз	Тез торуны житезлекләрен үстерү. Сикерү күнекмәләрен формалаштыру		
Декабрь	1,2	№ 5 Йорт хайваннары	Аяклар белән хәрәкәт итүне һәм тезләрен бегеп хәрәкәт итүне үстерү Күмәкләп төртешмичә генә чабуны булдыру. Шуышу күнекмәләрен формалаштыру		

	3,4	№ 6 Чыршы бэйрәме	Йөрү күнекмәләрен формалаштыру, чыршы сүзенә аңлатма бирү. Күмәкләп предмет тирәсендә бер юнөлештә генә йөгөрүне булдыру . ике аяклап сикерү күнекмәләрен формалаштыру.	Аңлату, Күрсәтү, чагыштыру, мактау, үз үрнәгең	Уен, әңгәмә, Төркем белән эшчәнлек
Январь	2,3,4	№ 7 Кыш	«Биек адымнар» белән атлау. Түгәрәк буенча кулларга тотынып йөрү. Сикерү һәм чәмәләү. Үрмәләү күнекмәләрен формалаштыру. Текст буенча хәрәкәт итүне булдыру.	Аңлату, Күрсәтү, чагыштыру, мактау, үз үрнәгең	Уен, әңгәмә, Төркем белән эшчәнлек
Февраль	1,2	№ 8 Без уйныйбыз	Йөрү күнекмәләрен формалаштыру. Текст буенча хәрәкәт итү. Пружинка ясау.		
	3,4	№ 9 Без уйныйбыз	Текст буенча хәрәкәт итү. Ярымчәгәләп уңга-сулга борылу. Тезләргә күтәрәп йөрү.		
Март	1,2	№ 10 Күңелле зоопарк	Музыка ритмында йөрү. бер берен артыннан йөгөрү. Узышып ике аякта сикерү. Шарлар ыргыту.		
	3,4	№ 11 Күңелле зоопарк	Авыр сирәк адымнар белән атлау. Күмәкләп йөгөрү		
Апрель	1,2	№ 12 Жавабын күрсәт	Хайваннарның хәрәкәтләрен имитацияләштерү	Аңлату, Күрсәтү, чагыштыру, мактау, үз үрнәгең	Уен, әңгәмә, Төркем белән эшчәнлек
	3,4	№ 13 Яз	Бармак очларында йөрү. Бер-берсе артыннан куышмый гына йөгөрүне булдыру. Шнур белән хәрәкәт итүне формалаштыру		
Май	1,2	№ 14 Жавабын күрсәт	Хайваннарның хәрәкәтләрен имитацияләштерү		
	3,4	№ 15 Агачлар, чөчәкләр	Төрле юнөлештә тыныч адымнар белән йөрү. Бер-берсе артыннан куышмый гына йөгөрүне булдыру. Ике аяктан алга таба сикерү. 2,3,4 сүздән торган фразаларны сулышны чыгарганда әйтү.		

3.7. Традицион вакыйгалар, бэйрәмнәр, чаралар

Күнел ачу чаралары, бэйрәмнәр - һәр балага төркем бүлмәсендә, урамда ирекле уеннар уйнарга, парк, шәһәр урамы буйлап сәяхәт кылырга, актив һәм пассив ял итәргә мөмкинлек, эмоциональ тынычлык бирә, баланың үзенә шөгыл таба белү сәләтен формалаштыра.

1.	Праздник, посвященный Дню Знаний «В гостях у Знайки»	сентябрь	Узкие специалисты, Подг.гр.
2.	Кукольный театр «Теремок»	сентябрь	Узкие специалисты, воспитатели подг.гр
3.	Концерт ко дню старшего поколения «Как молоды вы были»	сентябрь	муз. рук., воспитатели подгот. групп
4.	Музыкальное развлечение	октябрь	муз. рук., воспитатели

	«Золотая осень»		
5.	Татарский национальный праздник «Сәмбелә»	октябрь	муз. рук., воспитатели ср.гр.
6.	Спортивное развлечение «Путь в страну здоровья»	октябрь	Воспитатели мл.гр.
7.	Развлечение по БДД «Дорожные знаки - наши друзья»	ноябрь	Узкие специалисты
8.	Литературная викторина «Мы любим сказки»	ноябрь	восп. по обучению детей рус. языку
9.	Развлечение по экологии «Секреты зимнего леса»	декабрь	Узкие специалисты,
10.	Праздничный утренник «Новый год»	декабрь	муз. рук., воспитатели всех групп
10.	Праздничный утренник «Новый год»	декабрь	муз. рук., воспитатели всех групп
11.	Музыкально-спортивное развлечение «История новогодней елочки»	январь	Узкие специалисты
12.	«Кошкин дом» - развлечение по правилам пожарной безопасности	февраль	учитель-логопед
13.	Международный день родного языка	февраль	восп. по обучению детей рус. языку, восп. ср.гр.
14.	Фольклорный праздник «Широкая масленица», «Навруз»	февраль	Узкие специалисты
15.	Утренник, посвященный Международному женскому дню «Самая любимая, мамочка моя»»	март	муз. рук., воспитатели
16.	Развлечение «Праздник сказки»	март	Узкие специалисты
17.	Музыкальное развлечение к 1 апреля «Расступись, народ, к нам веселье идет!»	апрель	Узкие специалисты
18.	Музыкально-спортивное развлечение посвященное дню Космонавтики «Ждут нас быстрые ракеты»	апрель	инстр. ФК,
19.	Праздник посвященный Дню Рождения Габдуллы Тукая «Мы - внуки Тукая»	апрель	восп. по обучению детей рус. языку
20.	Досуг «Вы живы, пока память жива!» с приглашением ветеранов ВОВ	май	муз.рук., воспитатели подгот. групп
21.	Трудовой десант «Красота своими руками»	май	Узкие специалисты, Воспитатели групп
22.	Игра-путешествие «Азбука дорожного движения»	май	Воспитатели подгот гр
23.	Выпускной утренник «До свидания, детский сад!»	май	Муз.рук. Восп. подг. гр.

В настоящем документе пронумеровано,
прошнуровано, скреплено и заверено печатью
67) листов
Заведующий «Детского сада №6 Солнышко»

Подпись: И.Н. Мугинова

